

Svoj program je sinoči predstavil ministrskemu svetu

Po imenovanju podministrov Andreotti danes pred senatom

Število podministrov narastlo od 65 na 68 - Med njimi tudi Castiglione (PSI) in Rebulli (KD) - Ostre reakcije na Donat-Cattinove izjave

RIM — Ministrskega predsednika Giulia Andreottija čaka danes pomembna preizkušnja. Ob 11.30 bo stopil pred senat in povedal, kako pravzaprav namerava krmariti njegova vlada. Za njegove programske izjave vlada veliko pričakovanje, čeprav so glavne smerice že znane, saj se je o programskih obrisih veliko govorilo med posvetovanji, ki jih je Andreotti imel s predstavništvu obnovljene petstrankarske večine. Sintetično povedano, naj bi bil program njegove vlade funkcionalen pripravam na združenje Evrope. Novo vlado vsekakor čakajo zahtevne naloge pri reševanju zelo kompleksnih vprašanj tako na gospodarskem kot na drugih področjih. Na Andreottijeve izjave bodo zato vsi pozorni in prav gotovo bo zelo pozorna tudi slovenska narodnostna skupnost v Italiji. Predsednik De Mita je pred dobrim letom v svojem programskem govoru sprejel jasne obveze glede zakonske zaščite Slovencev, čeprav rezultati, kot vemo, niso bili kaj prida. Kako pa se bo v tem pogledu ravnal Andreotti?

Po predstavitvi programa se bo v popoldanskih urah pričela v senatu razprava, ki se bo končala jutri zvečer s poimenskim glasovanjem o zaupnici. Podoben obred se bo v petek in soboto ponovil v poslanski zbornici. S prihodnjim tednom se bo nova vlada lahko polnomočno lotila svojih nalog. Predvsem se bo moral Andreotti spopasti s celo vrsto zakonskih odlokov, ki še ležijo v parlamentu.

Med temi je kakšnih deset, ki bodo zapadli prve dni avgusta. Vlada jih bo po vsej verjetnosti spet predstavila. Med najbolj kočljivimi vladnimi odloki je tudi znameniti odlok o zdravstvenih ticketih, ki je bil eden od posrednih razlogov vladne krize in za katerega se je Andreotti obvezal, da ga bo odpravil.

Danes, pred odhodom v senat, bo imal Andreotti še eno obveznost. V Palači Chigi bo moral prisostvovati prisegi 68 podtajnikov, ki so bili imenovani na sinočnji seji ministrskega sveta, takoj po predstavitvi glavnih smernic programa. Imenovanje podministrov sploh ni bilo enostavno opravilo. Sinoči, ob 20. uri, tik pred pričetkom seje ministrskega sveta, še ni bilo vse odločeno v zvezi z imenovanji. Največje težave so bile v demokristjanskih vrstah, kjer je največ struj in kjer je treba zadovoljiti veliko ljudi.

V novi vladi bo skupno 68 podtajnikov, tri več kot v prejšnji. Stalno naraščanje števila podministrov je zgovoren dokaz neizprosne ga lova na fotelje in seveda dejstva, da Andreotti ni mogel zadovoljiti vseh in si je moral zato izmisliti tri nova mesta. KD ima 35 podtajnikov (dva več kot v prejšnji vladi), PSI jih ima 20 in prav tako enega več, PRI jih ima 5, PSDI in PLI pa po štiri.

Našo deželo zastopata v novi vladi dva parlamentarca. To sta socialistični senator Franco Castiglione, ki je bil že v De Mitovi

vladi podtajnik v pravosodnem ministrstvu, ter goriški demokristjanski poslanec Luciano Rebulli, ki je bil imenovan za podtajnika v ministrstvu za turizem. V novi vladi, kot znano ni več ministra Santuza.

Še preden se je Andreottijeva vlada polnomočno lotila svojih nalog, so se znotraj nje že začeli krhati odnosi. Še vedno je veliko napetosti v KD, kjer so včeraj nekateri Forlanijevi in Andreottijevi privrženci ostro reagirali na kritike predstavnika levice Garganija, ki govori o nekakšni zaroti proti De Miti. Za še ostrejšo polemiko pa je poskrbel bivši minister za zdravstvo Donat Cattin, ki se ni sprijaznil z dejstvom, da so ga poslali na ministrstvo za delo in na njegovo mesto postavili laika in liberalca De Lorenza. Donat Cattin je izjavil, da je šlo za pravicati političen dogovor med strankami, ki so ga odstranile s tistega resorja, kjer se je lahko zoperstavljal zločinski praksi prekinjevanja nosečnosti itd. Proti bivšemu ministru za zdravstvo se je včeraj dvignil pravi zbor kritik. Ostro so nastopile komunistka Turco, socialistka Boniver, demoproletarka Arnaboldi in druge. Reagirali so tudi sami liberalci ter republikanci. Glasilo PRI je zapisalo, da Donat Cattinu manjka državniški čut, ki je potreben za ministrski posel, in da se je bolj kot za fizično zdravje Italijanov zavzemal za reševanje njihovih duš.

Podali obračun dogodkov v februarju in marcu

V zveznem parlamentu poročilo o izrednih ukrepih na Kosovu

LJUBLJANA — Na včerajšnjem zasedanju zveznega parlamenta v Beogradu je član predsedstva SFRJ dr. Dragutin Zelenović poslancem poročal o izvajanju izrednih razmer na Kosovu, ki jih je predsedstvo SFRJ na podlagi svojih pooblastil uvedlo 27. februarja in ki še kar trajajo. Kot je povedal dr. Zelenović, so v času demonstracij med 20. in 28. februarjem delavci stavkali v 214 podjetjih, pouka pa ni bilo v več kot 70 osnovnih in srednjih šolah. V drugih demonstracijah, ki so pospremile sprejem sprememb srbske ustave od 23. do 29. marca, pa je sodelovalo 58.000 ljudi.

Po mnenju predsedstva države so v času demonstracij varnostni organi delali obzirno in v skladu z zakonskimi pooblastili. Orožje naj bi uporabili le zaradi izredne napadalnosti demonstrantov in v samoozbambi. 22 demonstrantov je bilo ubitih, 108 pa težje ali lažje ranjenih. Med opravljanjem dolžnosti pa sta bila ubita 2 pripadnika varnostnih organov, 14 jih je bilo težje in 112 lažje ranjenih.

Med obiskom evropske parlamentarne delegacije na Kosovu 30. in 31. marca so bile demonstracije v Podujevu in v Prištini. Med temi naj bi organi varnosti na "pogovore" privedli 95 najagresivnejših demonstrantov - 88 študentov, tri srednješolce in 4 delavce.

Od uvedbe izrednega stanja na Kosovu 27. februarja do 15. junija so varnostni organi legitimirali ali privedli na pogovore 2.233 ljudi. Zaradi utemeljenega suma, da so sovražno delovali s pozicij albanškega nacionalizma in separatizma, so vložili 143 kazenskih in 1.105 prekrškovnih prijav, opozorili 738 ljudi in odvzeli 205 potnih listin. Med izrednim stanjem na Kosovu so prvič v Jugoslaviji uporabili zakonsko možnost tako imenovane izolacije, ki naj bi jo v skladu z ustavo in zakoni uvedla kosovska vlada. Izolirali so 238 ljudi, od katerih se danes nihče več ne nahaja v tem nenavadnem pravnem položaju.

Pismo slovenskih predstavnikov in organizacij predsedniku deželne vlade Biasuttiju

Za nov odnos do Slovencev

NA 5. STRANI

Zanj so glasovali socialisti, demokristjani in združena levica

Španski socialist Enrique Baron Crespo novi predsednik evropskega parlamenta

STRASBOURG — Evropski parlament, ki so ga države članice ES izvolile sredi junija, ima tudi novega predsednika. Z več kot polovico glasov 502 poslancev je bil izvoljen španski socialist Enrique Baron Crespo, ki je dobil 301 glas. Predsedniških kandidatov je bilo šest, Baronova zmaga pa je bila že pred časom napovedana. Za njegovo izvolitev sta se namreč dogovorili dve največji politični skupini evropskega parlamenta, in sicer socialisti in demokristjani, podprli pa so ga tudi komunisti oziroma stranka združene levice. Med kandidati je bil tudi Marco Pannella, ki je bil izvoljen kot neodvisen, francoska desnica pa je neslavno predstavila svojega voditelja Le Pena.

Izvolitev Barona torej ne predstavlja nobene velike novosti, kljub temu pa si je novi predsednik priboril kar tri »rekorde«: gre namreč za doslej najmlajšega predsednika evropskega parlamenta, saj je Baron star komaj 45 let; izvolili so ga že v prvi rundi, tretji rekord pa predstavlja razmeroma visoko število preferenc. V novem parlamentu imajo namreč socialisti 180 sedežev, demokristjani 121, združena le-

vica, ki jo sestavljajo španski in italijanski komunisti, pa 28. Če bi za Barona kompaktno glasovali vsi predstavniki omenjenih strank, bi leta dobil 329 glasov.

Če je glasovanje poteklo brez zapletov in presenetljivo hitro, pa istega ne bi mogli trditi za prvo zasedanje novoizvoljenega evropskega parlamenta. Ko je na govorniški oder stopil starešina parlamenta, 88-letni Francoski desničar Claude Autant-Lara, je večina parlamentarcev zapustila dvorano. Autant-Lara je kljub temu nadaljeval svoj poseg, v govoru pa se ni izognil tipičnim antisemitskim izbruhom, ostrih kritik na račun ameriške in sovjetske notranje in zunanje politike in še marsičemu. Pred palačo evropskega parlamenta so skupine predstavnikov zelenih izobesile lepak, na katerem je pisalo »Nikoli več fašizma«.

Politični dogovor med socialisti in demokristjani se je tako še dodatno utrdil. Če bo ta zveza držala, bo parlament lahko delal brez večjih zastojev.

Na sliki (Telefoto AP): novoizvoljeni predsednik Enrique Baron Crespo

Včeraj so sodnika Alberta Di Piso zaslišali kolegi v Caltanissetti

CALTANISSETTA — Po avdiciji pred člani Višjega sodnega sveta je namestnika državnega pravdnika Alberta Di Piso zaslišal kolega iz Caltanissette Salvatore Celesti, ki vodi dvojno preiskavo o anonimnih pismih zoper sodnika Falconeja ter o spodletem atentatu pred njegovo vilo. Sodnika Di Piso so zaslišali v svojstvu prič, sam pa je zahteval naj mu vzamejo prstne odtise. S tem je želel poudariti, da ni on avtor anonimnih pism in demantirati vesti, po katerih naj bi namerno blatil kolego Falconeja.

Tudi v Caltanissetti naj bi sodnik Di Pisa ostal zvest pravilu, da je napad najboljše obramba, čeprav je novinarjem seveda izjavil, da se je omejil na podajanje dejstev in na opis dogodkov, ki so mu znani.

Nove težave pa so menda nastale prav na osnovi »dejstev«, ki si jih po hodnikih palermske sodne palače

vsakdo razlaga po svoje. V »palači strupov«
obstajajo pravi razdori med skupinami sodnikov, od lani, ko je prvič izbruhnil primer Palermo, pa se stvari niso bistveno spremenile. Prav v Caltanissetti je prišlo na primer na dan, da je palermški državni pravdnik Curti Giardina izjavil, da bi se za anonimnikom skrival njegov podrejeni Alberto Di Pisa.

Danes bodo v Caltanissetti zaslišali tudi sodnika Falconeja, ki se medtem ukvarja s številnimi preiskavami in je posvetil včerajšnji dan zaslišanju igralca Franca Franchija in pevcia Maria Merolo. Do pomembne odločitve je vsekakor prišla parlamentna protimafijska komisija, ki je sprejela poziv socialista Mancinija in je najavila, da bo v zvezi z afero Falcone zaslišala tudi ministrskega predsednika Andreottija, notranjega ministra Gavo ter ministra za pravosodje Vassallija.

Nekoč modro Jadransko morje

Posnetek je sicer iz Cesenatica, prizor pa je skupen za domala vsa pristanišča na italijanski obali Jadrana

Angolski gverilci sestrelili letalo

LISBONA — Portugalska tiskovna agencija LUSA je posredovala vest, da so angolski protivladni gverilci skupine UNITA sestrelili letalo Antonov 26, ki je letelo na notranji progi med Lueno in Cazombom. Na krovu je bilo 48 oseb, od katerih jih je umrlo najmanj 42. Pilot je skušal zasilno pristati pri Chani, manever pa ni popolnoma uspel, tako da je večina oseb umrla prav zaradi silovitega trčenja. Med preživelimi so štirje člani posadke, neka ženska in 15-letni fant.

Po pisanju angolske tiskovne agencije ANGOP so gverilci sestrelili letalo z raketo, ki je zadela v motor letala. Glasnik UNITA v Lisboni pa je na večernem TV dnevniku izjavil, da ne gre za teroristično akcijo gibanja, ki ga vodi Jonas Savimbi, in je temu dodal, da bi lahko akcija nosila podpis skrajnega krila marksistične vladne stranke MPLA, ki ne soglaša s predsednikom Dos Santosom.

Zaradi zamenjave so laburisti sprožili val polemik John Major novi britanski zunanji minister na željo Thatcherjeve

Novi britanski zunanji minister John Major (Telefoto AP)

LONDON — Sir Geoffrey Howe ni več britanski zunanji minister. Ministrski predsednik Margaret Thatcher je na njegovo mesto imenovala 46-letnega Johna Majorja in s tem povzročila veliko nezadovoljstvo v laburističnih vrstah. Ni izključeno, da ne bo zaradi naraščajočih polemik prišlo do zamenjave še drugih ministrov. Tako kot Howa je Thatcherjeva že »odslovila« lorda Williama Whitelawa.

John Major je sin nekega cirkuškega delavca, s politiko pa se je začel aktivno ukvarjati leta 1979, ko je bila Thatcherjeva prvič izvoljena. Železna Lady je Majorja takoj vzela pod svoje pokroviteljstvo, vendar mu ni nikoli zaupala kakih posebnih dolžnosti. Pred tremi leti je Major postajal podtajnik ministra za socialna vprašanja in se je v glavnem ubadal s problemi najrevnejšega britanskega sloja. Major se zelo rad proglasa za »čistokrvnega konservativca«. Po svoji tretji izvolitvi na vodstvo britanskega parlamenta ga je Thatcherjeva končno nagradila in ga imenovala za zakladnega ministra. Na tem mestu se je dobro izkazal, hkrati pa je tako med laburisti kot med konservativci rasla nejevolja, ker niso odobraval Majorjeve skokovite politične kariere. Ob včerajšnjem imenovanju za zunanjega ministra pa tudi ni manjkalo opazk. Laburisti na primer opozarjajo, da je Thatcherjeva naredila svojo prvo napačno potezo, saj »Major ne bo kos položaju in bo pokvaril ugled, ki si ga je Velika Britanija pridobila z dolgoletno, potrpežljivo in virtuožno diplomacijo sira Howa«.

Novi zunanji minister se za zdrave ne zmeni, že včeraj je namreč samozavestno sprejel prva dva tuja gosta iz Združenih arabskih emiratov in s Karibskih otokov.

Že kaznovali nekatere krivce primitivnega nacionalističnega izpada

SPLIT — Identificirali so deset razjarjenih mladcev, krivcev najbolj primitivnega nacionalističnega izpada, ki se je kdaj zgodil v sinjski krajini, in katerih žrtve so bili nedolžni vozniki in potniki v avtomobilih beograjske in registrskih oznak drugih mest iz Srbije. Aretirali in kaznovali so že Nikola Burića, 32, iz Graba in Vlada Vukasa, 24, iz Vedrine. Sinjski sodnik za prekrške jima je izrekel najvišjo kazen in sicer dva meseca zapor. Oba so po izreku sodbe poslali na prestajanje kazni. Na sledi so še štirim krivcem nacionalističnega izpada, za katere menijo, da jih bodo že v kratkem ujeli. Njihovih imen in priimkov, kakor tudi drugih izsledkov, niso sporočili.

Nedolžen povod za ta težak izpad s pozicij hrvaškega nacionalizma je težko združljiv z dobro uro trajajočim trpinčenjem prestrašenih ljudi, ki so bili v vozilih z registrskimi oznakami mest iz Srbije.

Incident je »zakuhal« voznik BMW zagrebške registracije Zlatko Klarić, po rodu iz teh krajev. Zner-

viran in, pravijo, okajen, ker se je moral ustaviti za avtobusom, iz katerega so izstopali potniki, je Klarić z neutrudnim hupanjem zbudil pozornost miličnika Zdravka Tijanića. »Akerja« sta se silovito sporekla, »igra« pa je dosegla vrhunec, ko je miličnik prisilil klopoto podivjanemu vozniku BMW.

Ko so vsi odšli na postajo milice, pa je nastala prava kolobocija z mnogo hujšimi posledicami. Skupina mladeničev, očitno nacionalistično »zastrupljenih«, je imela klopoto za dovolj tehten razlog za nepojmljiv eksces. Na tekočem traku so začeli ustavljati vozila iz Srbije, tolči po njih z rokami in nogami, ter žaliti in zmerjati potnike. Obještne nacionalistične orgije, ki so trajale dobro uro v središču Trilja, je spremljalo okoli 200 občanov, ki - kot poroča Tanjug - tudi »s prstom niso mignili«, da bi pomagali prestrašenim potnikom v avtomobilih. Divjanje so ustavili šele sinjski miličniki - s pištolami. Miličnika Zdravka Tijanića so med tem že suspendirali.

Dolgotrajni boj proti skrajnolevičarski gverili spravlja vlado in vojsko v Peruju v hudo zadrego

LIMA — Devet let po začetku ljudske vojne perujske skrajno leve gverilske organizacije Sendero Luminoso in leto dni pred koncem predsedniškega mandata predsednika Alana Garcie, v Peruju politiki razpravljajo o tem ali naj vlada za boj proti gverili oboroži tudi ljudstvo in za gverilce uvede smrtno kazen.

Predsednik Garcia je namreč že pred časom sklenil, da bodo kmetom na najbolj ogroženih področjih razdelili orožje in jih organizirali za obrambo pred vpadi predvsem maoistične gverile Sendero Luminoso, pa tudi gverile revolucionarnega gibanja Tupac Amaru, ki se navdihuje pri kitajski revoluciji. Njegova ideja je naletela na precej nasprotovanj, predvsem med vojsko, saj se ta boji izgube svojega vpliva. Tako je na primer general Howard Rodriguez izjavil, da bi bila oborožitev kmetov huda napaka, saj bi na ta način v državi ustanovili paralelno vojsko. Perujski notranji minister Agustín Mantilla pa je v kongresu že izjavil, da bodo v kratkem oborožili ljudstvo na področju Pune, Junina in Pasca, vendar ni povedal s kakšno vrsto orožja. Tudi Víctor Garrido, šef policije iz Pune, opozarja, da bi oborožitev kmetov samo povečala napetost na njegovem področju, saj se ljudje že sedaj borijo za prevlado nad posameznimi predeli. Vladna odločitev bi lahko povzročila oborožene spopade tudi med samimi

kmeti in ne samo med kmeti in gverilo. Komentator opozicijskega dnevnika Expreso Patricio Ricketts pa se čudi temu, da perujska vojska, ki šteje okoli 200 tisoč ljudi, ne more ugnati okoli 5.500 gverilcev in se zateka po pomoč tri tisočih kmetov. Toliko jih namreč nameravajo oborožiti.

Po nekaterih podatkih sta gverili Sendero Luminoso in Tupac Amaru izredno dobro oboroženi, saj naj bi njuna oborožitev po kvaliteti presegala vojaško. Zaradi tega se je vlada odločila, da bo protisubverzivne enote še okrepila. Vojski je na pomoč že poslala letala in helikopterje sovjetske izdelave (gre za letala tipa alfa A-37 in helikopterje MI-25 in MI-8T), znane tudi kot letéče tanke.

General Alberto Arciniegas Huby je potrdil, da je vojska v zadnjih treh mesecih s pomočjo zračnih sil na področju perujske džungle okoli mesta Hualaga uspešno že zaključila 36 operacij. Bombardirali so številna skrivna gverilska letališča in uničili taborišče za urjenje gverilcev. Gverila je tu tesno povezana s trgovci z mamili, skrivna letališča pa uporabljajo predvsem za prevoz tega nevarnega tovara. V vojaških operacijah je bilo ubitih več kot dvesto gverilcev, vendar po besedah generala Hubya to ni glavni cilj akcije, temveč predvsem normalizacija položaja na tem področju.

Perujski politiki poleg tega diskutirajo tudi o možnosti, da bi ujete gverilce lahko obsodili na smrtno kazen. Bivši perujski predsednik Fernando Belaunde Terry je smrtno kazen zanje že zahteval, saj po njegovem pri gverilskih akcijah ne gre za nič drugega kot za ubijanje civilistov in vojakov ter uničevanje družbene lastnine. Hkrati s tem je subverzija tudi izdaja domovine. Perujska ustava iz leta 1979 smrtno kazen dovoljuje samo za izdajo domovine v času vojne. Mnogi poslanci zato menijo, da bi bilo dovolj, če v državi samo proglasijo vojno stanje, nekateri pa se zavzemajo za referendum, na katerem bi se o uvedbi smrtnih kazni izjasnili ljudje sami. Po eni od privatnih anket javnega mnenja kar 51 odstotkov Perujscev meni, da bi morali teroriste kaznovati s smrtjo, 36 odstotkov jih smatra, da je boljši zapor, 13 odstotkov pa je neopredeljenih.

Samo od začetka januarja do konca maja letos je bilo zaradi subverzije v Peruju ubitih 1125 ljudi. Od tega jih je 145 padlo na strani vojske, 442 mrtvih je bilo med gverilci in 538 med civilni. Perujski premier Luis Alberto Sanchez pa je v kongresu povedal, da je bilo v devetih letih ubitih okoli 15 tisoč ljudi, materialno škodo pa ocenjujejo na preko deset milijard dolarjev.

MARKO JENŠTERLE

Kosovska proslava še odmeva

SPLIT — Pod naslovom Potegnili smo črto je splitska Slobodna Dalmacija v nedeljski številki objavila intervju s sekretarjem predsedstva CK ZK Hrvške Dragutinom Dimitrovićem o mednarodnih odnosih. Eno izmed številnih vprašanj Dragutinu Dimitroviću je bilo takšne: Številni forumi v Dalmaciji in na Hrvškem so dejali, da sta proslava na Gazi Mestanu in govor Slobodana Miloševića na njej dala krila razpihovanju srbskega nacionalizma na proslavi v Kninu. Dimitrović je nato odgovoril: »To vprašanje postavljajo v zvezi s tezo, da na Hrvškem nimamo poguma za obracun z nacionalizmom, da zaostajamo za dogajanjem in da smo postavili pod vprašaj suverenost Hrvške. Odgovor je zato dvojen: Milošević je politično jassen in posamezni nastopi ne spreminjajo ocene. Njegova teza, da so Srbi ogroženi narod v SFRJ in da je treba ta odnos spremeniti, je praktičen obracun z odnosi v povojnem obdobju ter poziv Srbom, naj se zaradi svojega novega položaja združijo. Takšen obracun z vrednotami dosedanjega razvoja ni osnova, na kateri bi lahko gradili reforme v družbi. To ni sporno. Sporno za nas na Hrvškem pa je vprašanje, kako se proti temu boriti. Menimo, da ne z nacionalističnim zbiranjem Hrvatov in z dokazovanjem, da SFRJ tudi za nas ni bila pravi okvir, pač pa naj bi probleme sprememb v družbi oblikovali kot vprašanja in odnose, o katerih bodo potem odločali, ne le zato, ker so določene narodnosti, marveč zato, ker želijo boljše živeti,« je dejal Dragutin Dimitrović.

Slovenski turistični delavci se otepajo z vrsto težav

LJUBLJANA — Nikoli ni prepozno - tudi za letošnje turistično sezono, ki jo »odlikujejo« še zlasti pester težave, so menili odgovornejši predstavniki turističnega utripa na sestanku na Turistični zvezi Slovenije. Zato so se poskušali dogovoriti predvsem za najnujnejše, kar naj bi vsaj kolikor-toliko zgladilo nastale težave oziroma preprečilo njihovo ponovitev. Ob tem so imeli v mislih zlasti znane julijske težave s pomanjkanjem gotovine na bankah in menjalnicah, cvetenje morja, prometne zastoje, pomanjkanje turističnega propagandnega materiala in vrsto drobnejših pomanjkljivosti.

Marjan Rožič, predsednik TZS je dogovarjanje in usklajevanje povzel v takojšnjo pomoč pri propagandnih materialih, ki jih še zlasti pogrešajo na mejnih prehodih, in prav tako takoj-

šnjo pomoč TZS pri pravočasnem in objektivnem obveščanju turistov o vsem, kar jih zanima kot turiste. V ta sklop sodijo tudi dnevne informacije o cvetenju morja, pomanjkanje bankovcev, pa se bo treba lotiti pri odpravljanju vzrokov - to je tudi tiskanje bankovcev večjih vrednosti. Kar se je dogajalo pred dnevi, ko bo namreč po besedah Milana Jermana iz Komposovega TOZD Mejni turistični servis, še dolgo odmevalo, saj so turisti po večurnem potrpežljivem čakanju (na Šentilju denimo) prijazno zaploskali, ko je vodji enote uspelo po zasebni poti prinesiti denar iz Zagreba. NBJ jim je uradno poslala le zajeto mapo fotografij predpisov, s katerimi so zagotovili, da menjava na tem prehodu nikoli ne bo vprašljiva. (dd)

Zaskrbljenost zaradi stavk in sporov v SZ

MOSKVA — Vrhovni sovjet je včeraj sprejel resolucijo, s katero poziva sovjetsko prebivalstvo k sodelovanju z vlado, ki se trudi, da bi perestrojka čim prej dosegla zaželene rezultate. Vrhovni sovjet trdi, da so stavke in medetnična trenja izredno nevarni za politično in gospodarsko reformo, ki je komaj shodila, zato se sovjetsko vodstvo obvezuje, da bo skušalo čim prej ugoditi upravičenim zahtevam sovjetskih delavcev in navaja, da bo namenilo 16 milijonov dolarjev za nakup porabnih artiklov in zdravil v tujini.

Zaskrbljenost vhovnega sovjeta je upravičena, še posebno glede na medetnične spopade, ki trenutno razjeda-

jo Gruzijo. V Kazahstanu in Kuzbasu se rudarji vračajo na delo, spopadi med Abhazij in Gruzijci pa se nadaljujejo. Včeraj so v gruzinski vasi Čubari umorili oficirja krajevnih policije, število žrtev pa je v nekaj dneh že naraslo na 21. Tiskovna agencija TASS je včeraj poročala o manifestaciji za neodvisno Gruzijo. V Tbilisiju je bilo na ulicah menda 18 tisoč ljudi, v Suhumiju, glavnem mestu muslimanske Abhazije, pa še vedno stavka večina delavcev. Tovarne so zaprte, javna prevozna sredstva pa so dejansko neuporabna.

Na sliki (AP): pogreb ene od žrtev medetničnih spopadov v Abhaziji

Prihajajo cenejši olje, sladkor, moka

LJUBLJANA — Konec tega tedna in v prihodnjem tednu bodo tudi slovenski kupci lahko kupovali cenejši sladkor, olje, moko in svinjsko mast. Od skupno 600.000 ton pšenice, 20.000 ton moke, 60.000 ton sladkorja, 5.200 ton prečiščenega jedilnega olja in 2.500 ton svinjske masti, ki jih je ZIS poslal na trg iz zveznih blagovnih rezerv, da bi ublažil rast cen teh živil in zaščitil življenjsko raven najbolj ogroženega dela prebivalstva, bo Slovenija dobila 42.000 ton pšenice, 1.400 ton moke, 6.600 ton sladkorja, 430 ton jedilnega olja in 200 ton svinjske masti.

Trgovci obljubljajo, da bodo ponudili cenejša živila na čimveč prodajnih mestih in tako omogočili nakup čimveč kupcem. Nekaj sladkorja bodo tudi prepakirali iz 50 v kilogramske in devokilogramske vreče, da bo cenejšo živilo dostopno vsem.

Medtem ko bodo skoraj polovico cenejša živila iz rezerv dobrodošla ublažitev vse večjih inflacijskih udarcev po žepih kupcev, pa bo nižja cena pšenice le nekoliko ublažila divjanje cen kruha. Ne more pa ga povsem zaustaviti, ker prav tako divjajo tudi cene vseh drugih surovin in stroškov pri peki kruha. (dd)

Glasbena spremljava za prijetne urice

LONDON — Mikroelektronika je ustvarila nov »čudež«, ki ga bodo posebno zadovoljni Casanove: glasbeni preservativ, ki v ključnih trenutkih »dogajanja« pod rjuhami zaigra našo najljubšo glasbo. Izumitelj, Nick Munyas, pravi, da je to lahko ognjevit Ravelov Bolero, poskočna Radetzkyjeva koračnica ali pa celo državna himna. Vse je odvisno od povpraševanja.

V glasbeni perservativ je vgrajen skoraj neviden elektronski pripomoček (japonske izdelave), ki je programiran tako, da sproži glasbo, ko postane gibanje telesa hitrejše, se pravi, ko se »dogajanje« bliža koncu. Glasbica traja 30 sekund, res ni veliko, a Munyas pravi, da bodo s časom to pomanjklji-

vost popravili. Celega koncerta pa le ne bodo mogli spraviti vanj. Po poskusni prodaji v Veliki Britaniji bodo ta čudež, kot ga Munyas rad imenuje, začeli izvažati, za vsako državo posebej pa bo prirejena tudi glasbena lestvica. Poskrbljeno bo tudi za mlajšo generacijo, ki bo lahko kupila preservativ z vgrajenim hard rock finalom.

Glasbeni preservativ bo na Otoku na prodaj že za božič. Tamkajšnji na prodajalci so torej že rešili problem tradicionalnega darila in prijetne urice si bodo lahko še dodatno popestrili s krajšim lulčkovim koncertom. Le kaj pa bo z dobro staro navado, ko so dogajanje pod rjuho spremljali pritajeni, diskretni a odrešujoči vzdihji?

Varnostni sedeži za otroke: kaj z njimi?
800 milijard lir... za proizvajalce

RIM — Ministrstvo za javna dela bo v roku naslednjih treh mesecev izdalo »enotno besedilo« s predpisi, ki urejujejo uporabo varnostnih pasov in sedežev za otroke v avtomobilih. Novi predpisi, ki veljajo za ta sektor so kljub temu da so v veljavi le nekaj mesecev, že sprožili vrsto polemik. Medtem so bili že spremenjeni, pričakovati pa je treba, da bodo deležni novih sprememb, ko bo senat proučil odlok o uporabi varnostnih pasov in drugih pripomočkov, ki ga je s številnimi popravki pred nekaj dnevi že odobrila poslanska zbornica.

Poslanska zbornica je še sklenila naslednje: preklicala je predpis, ki je oproščal avtomobiliste, da bi bili privezani pri parkiranju.

Uvedela je stroge kazenske določbe (od 5 do 20 milijonov lir globe in zaplomba proizvodov) za uvoznike in proizvajalce varnostnih pasov in varnostnih sedežev za otroke, ki niso v skladu z zakonom.

Sporno vprašanje varnostnih sedežev za otroke je rešila (če ne bo prišlo do presenečenj v palači Madama, kot je marsikateri senator že napovedal)

tako, da so le-ti obvezni le za otroke do četrtega leta starosti. Za otroke od štirih do dvanajstih let, ki sedijo na zadnjih sedežih bi ta normativ ne veljal več (po dosedanjih predpisih naj bi stopil v veljavo s 26. aprilom 1990), vendar le v primeru, da bi poleg njih sedela oseba starejša od 16 let. S 26. aprilom prihodnjega leta bo vsekakor stopil v veljavo predpis o uporabi varnostnih pasov za vse potnike, ki bodo v avtomobilu sedeli na zadnjih sedežih.

Počakati je torej treba, da se bo o vseh teh problemih dokončno izrekel senat. Vsekakor pa je že sedaj na dlani, da je odločitev poslanske zbornice povzročila nemalo hude krvi med starši, ki so si morali nabaviti varnostne sedeže za otroke. Za vsakega so morali odšteti od 150 pa tudi do 500 tisoč lir. Seči so morali globoko v žep, kar je bilo za družinsko blagajno kar precejšnji izdatek. Starši pa morajo sedaj vedeti, da je predpis o uporabi varnostnih sedežev za otroke trenutno še v veljavi in se ga zato morajo držati. Samo v primeru, da bi senat potrdil omenjeni amandma, bi bili otroci

oproščeni tega navodila. Kakorkoli naj se zadeva razvije pa je tudi jasno, da je otrok v avtomobilu varnejši, če je privezan. Izdatek za nakup varnostnega sedeža ni bil torej povsem zaman.

Pri vsem tem je treba dodati, da je Italija edina država, ki je z zakonom sprejela ta ukrep. V vsej tej zadevi pa je pravi škandal način, kako so se ministri, parlamentarci, komisije in tehniki poslužili raznih odlokov, okrožnic in amandmajev. V zvezi s prometno varnostjo je bilo od aprila lanskega leta izdanih pet zakonskih odlokov, trije ministrski odloki in številne okrožnice. Vsak od teh je spreminjal in pretvarjal prejšnjega. Z rezultatom, da je vse še zapletel, namesto bi razjasnil zadevo neposredno zainteresiranemu prebivalstvu. In ne samo njemu, ampak tudi mestnim redarjem in prometni policiji, ki se morajo še kar potruditi, da lahko pravilno tolmačijo predpise, ki se spreminjajo iz dneva v dan.

Ta škandal pa zadobiva še večjo razsežnost, če pogledamo na ogromen promet, ki ga je ta operacija predstavljala za proizvajalce. Vsako leto se v Italiji rodi od 450 do 500 tisoč otrok. Če upoštevamo, da je povprečna cena varnostnega sedeža 150 tisoč lir in da so jih uporabniki zaradi raznoraznih razlogov morali kupiti več kot po enega, pridemo do zaključka, da so Italijani v zadnjih treh mesecih vsega skupaj potrosili od 750 do 800 milijard lir. Tako ugotavlja zveza potrošnikov, ki še dodaja, da so za sprejetje zakonskega odloka stopile na dan vplivne skupine, ki so pač imele ves interes za hitro odobritev odloka. Po mnenju zveze potrošnikov bi bilo zato prav, da bi te predpise odpravili.

S tem pa se ne vsi strinjajo. Ob dejstvu, da vsako leto na italijanskih cestah izgubi življenje preko tisoč otrok se marsikdo sprašuje, ali ni s humanega vidika pravilno, da bi predpisi o obveznosti uporabe varnostnih sedežev za otroke ostali še naprej v veljavi, kljub temu, da se je poslanska zbornica izrekla drugače. Besedo ima sedaj senat.

A. S.

Haider: Obir naj ustavi proizvodnjo celuloze!

CELOVEC — Koroška deželna vlada je na včerajšnji seji vztrajala na zahtevi, da tovarna celuloze Obir v Rebrci dokončno zaustavi produkcijo celuloze. Podjetju so namreč posredovali odlok vodne policije, da je takoj treba prenehati spuščati odplake v reko Belo. Koroška deželna vlada je svoje odklonilno stališče podkrepila tudi s soglasnim sklepom, da Obir ne sme več koristiti surovin na svojem skladišču.

S temi odločitvamaj je koroška deželna vlada, z deželnim glavarjem Haiderjem na čelu, odklonila tudi zadnji koncept Slovenija papir in predstavnikov Obirja, ki predvideva, da sami prispevajo 30% sredstev

za čistilno napravo in izgradnjo tovarne.

Proti odloku vodne oblasti bo tovarna Obir vložila priziv, ki daje podjetju pravico, da nadaljuje s produkcijo. S tem preide odgovornost na agrarno ministrstvo na Dunaju, ki v teku 6 mesecev lahko odloča o prizivu Obirja.

V torek popoldne so se v Železni Kapli zbirali prizadeti delavci, da bi izvedli protestne akcije. Za popoldne je bil namreč v Železni Kapli napovedan posvet zastopnikov deželne vlade o "pospeševanju gospodarstva" in naselitvi novih podjetij v okraju Velikovec...

VINKO WIESER

Na Obali vrsta podražitev: za kubik vode 34.320 din

KOPER — Podobno kot drugod po Sloveniji se tudi na Obali te dni draži vrsta storitev. Obalni izvršni svet je tako v petek soglašal s podražitvijo kanalščine za 96 do 130 odstotkov in tako bo ta prispevek poslej v Izoli znašal za gospodinjstva 2.770 din, Kopru 2.690 din in Piranu 4.505 din za porabljen kubični meter vode v gospodinjstvu (za gospodarstvo je cena najmanj še enkrat višja), odvoz smeti se bo tudi podražil za 91 do 120 odstotkov, voda pa komaj za 30 odstotkov, vendar je ob tem treba dodati, da je že zdaj zelo draga. Po novem bodo gospodinjstva za kubični meter vode odšte- la 17.160 din, gospodarstvo pa

34.320 din. Plin v Izoli pa se bo podražil za 49 odstotkov in sicer z 11.630 din na 17.341 din za kubični meter. Vse omenjene podražitve bodo veljale od 1. avgusta, ko se bo podražil tudi mestni avtobus v Kopru in sicer vozovnice v predprodaji na 4000 din in v avtobusu na 6000 din. Na obali so tudi izračunali, da je delež stroškov za stanarine in komunalne storitve v družinskem proračunu (kljub rasti cen) dokaj konstanten, da se relativno ne veča in znaša za štiričlansko družino v koprski občini 7,2 odstotka, v izolski 9,6 odstotka in piranski 6,7 odstotka.

D. G.

Borzni pregled

Banca Agricola

Kmečka banka Gorica

NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA

VAŠE FINANČNE INVESTICIJE

TRŽAŠKA BORZA	
21.7.	25.7.
URADNE KOTACIJE	
Generali	44650 43560
Lloyd	18970 18260
Lloyd risp.	9820 9550
RAS	30580 29995
RAS risp.	13880 13400
Sai	19200 18850
Sai risp.	8150 8000
Montedison	2479 2435
Montedison risp.	1444 1396
Pirelli	3785 3700
Pirelli risp.	3767 3700
Pirelli risp. nc	2270 2260
Snia	3170 3105
Snia risp.	3180 3130
Snia risp. nc	1590 1515
Rinascente	6150 6090
Rinascente priv.	3330 3170
Rinascente risp.	3280 3150
Premuda	1970 1970
Premuda risp.	1350 1350
SIP	3270 3227
SIP risp.	2580 2560
Bastogi	410 390
Comau	3800 3690
Fidis	7700 7350
Gerolimich	116 115
Gerolimich risp.	91,5 89
SME	3800 3721
Stet	4500 4450
Stet W 10	— —
Stet W 9	— —
Stet risp.	3440 3450
Tripovich	9050 8985
Tripovich risp. nc	3800 3580
Att. Immobiliari	4685 4499
FIAT	11171 10925
FIAT priv.	7495 7270
FIAT risp.	7401 7180
Gilardini	19000 18700
Gilardini risp.	14900 14300
Dalmine	402 395
Marzotto	8030 8000
Marzotto risp.	8300 8280
Marzotto risp. nc	5920 5850
NEURADNO TRŽIŠČE	
I. C. C. U.	800 800
S.O. PRO. ZOO.	1000 1000
Carnica Ass.	10000 10000

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM	
25.7	spr. %
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI	
BTP junij 1990 10,5%	98,60 —
BTP maj 1990	99,75 —
BTP januar 1990	98,15 —
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA	
CCT ECU 1982/89 13%	101,25 —
CCT ECU 1983/90 11,5%	102,70 —
CCT ECU 1984/91 11,25%	104,30 —
CCT ECU 1984/92 10,5%	102,80 —
CCT ECU 1985/93 9%	99,00 —
CCT ECU 1985/93 9,6%	100,00 —
CCT ECU 1985/93 8,75%	98,00 —
CCT ECU 1985/93 9,75%	100,20 —
CCT april 1992 10%	94,55 —
CCT julij 1992 IND	— —
CCT januar 1991 IND	101,25 —
CCT julij 1993 IND	98,90 —
CCT december 1990 IND	101,30 —
CCT december 1991 IND	100,00 —
CCT december 1995 IND	93,90 —
CCT december 1990 IND	101,30 —
CCT februar 1991 IND	101,25 —
CCT februar 1997 IND	92,50 —
CCT junij 1993 CV IND	— —
CCT marec 1991 IND	100,15 —
CCT nov. 1993 CV IND	98,20 —
CCT sept. 1993 CV IND	97,55 —
CCT avgust 1992 IND	97,70 —
CCT avgust 1993 IND	98,05 —
CCT 1983/93 TR 2,5%	89,85 —
CCT avgust 1990 IND	99,70 —
CCT avgust 1991 IND	99,95 —
CCT avgust 1995 IND	93,75 —
CCT avgust 1996	93,00 —
CCT april 1991 IND	100,35 —
CCT april 1995 IND	92,30 —
CCT april 1996	92,50 —
CCT januar 1996 IND	93,60 —
CCT januar 1992 IND	98,90 —
CCT januar 1999 IND	100,00 —
CCT januar 1991 IND	99,90 —
CCT januar 1990 BA 12,5%	101,10 —
CCT jan. 1990 BB 12,5%	100,55 —
CCT jan. 90 USL 12,5%	100,50 —
CCT februar 1995 IND	95,20 —
CCT februar 1992 9,8%	— —
CCT februar 1991 IND	100,90 —
CCT februar 1992 IND	97,75 —
CCT december 1996 IND	93,10 —

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE	
25.7.	spr. %
ŽIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO	
Alivar	8990 +2,04
Buitoni	— —
Eridania	6910 —1,00
Perugina	— —
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO	
Alleanza Ass.	38930 —0,96
Alleanza Ass. risp. por.	37500 —0,39
Assitalia	15150 —0,98
Ausonia	2207 —0,80
Latina Ass. ord.	16620 +0,06
Generali Ass.	43500 —0,91
Italia Ass.	11081 —
Abeille	106100 —1,48
La Fondiaria spa	58400 —0,51
La Previdente	23990 —0,90
Lloyd Adriatico	18260 —1,35
RAS fraz.	29995 —0,71
RAS risp. port.	13400 —0,88
Toro ord.	21990 —0,49
Unipol priv.	17500 —1,24
Banca Comm. Italiana	5010 —1,20
Banco di Roma	2001 —0,19
Credito Italiano	2592 —0,87
Interbanca priv.	55000 +3,38
Mediobanca	24610 +0,04
PAPIRNA INDUSTRIJA - CEMENT	
Cart. Burgo ord.	15150 —0,32
L'Espresso	22610 —1,05
Mondadori	29500 —1,33
Mondadori priv.	19200 —0,51
Poligraf. Editoriale	5930 +0,50
Cementir	3421 —0,84
Italcementi	123900 —
Unicem	24000 +0,41
Unicem risp.	12170 +0,53
KEMIJSKA INDUSTRIJA - OGLJIKOVODIKI	
Calp	4000 —0,02
Fidenza Vetar 1000	8250 —0,48
Italgas	2283 —0,78
Mira Lanza	49800 +1,63
Montedison 1000	2441 —
Montefibre	1468 —0,47
Pirelli	3660 —1,08
Pirelli risp.	3690 —0,27
Recordati ord.	14450 +0,34
Saffa	10120 —0,29
Siossigeno	36550 —0,67
Snia BPD	3100 —0,32
Snia Fibre	1523 —1,16
Snia Tecnopolimeri	7300 —0,54
TRGOVINA - KOMUNIKACIJE	
Rinascente	6160 +1,65
Standa	26700 —
Standa risp. port.	10250 +0,49
Alitalia cat. A	2450 +1,65
Alitalia risp.	1799 —
Italcable	13100 —0,68
SIP	3250 +0,03
SIP risp. port.	2590 —0,38
Sirti	9665 +0,13
ELEKTROTEHNIKA - FINANCE	
Ansaldo Trasporti	5330 —0,37
Tecnomasio	2545 —0,15
Bastogi	401 +5,52
Bonifiche Siele	33680 +0,53
Bonifiche Siele risp.	8440 —0,70
CIR - Comp. Ind. Riunite	6140 —1,28
CIR risp.	6911 —1,48
Cofide	6100 +0,86
Comau Finanziaria	3690 +1,65
Editoriale SpA	3599 —0,02
Euromobiliare	7000 +0,14
Ferruzzi Agric.	2535 —0,35
Fidis	7320 +0,68
Fimpar	2510 —0,79
Finarte	5940 —1,00
Fiscambi Holding	6500 —1,51
Fiscambi risp.	2280 +1,33
Fornara	3000 —0,49
Gaic	23900 +0,63
Gemina	2100 +2,94
Gemina risp.	2000 +1,26
Gerolimich	114 —1,72
Gerolimich risp. port.	89 —2,19
IFI priv.	22050 —0,45
IFIL fraz.	6601 —1,18
IFIL risp. port. fraz.	3355 —1,41
Italmobiliare	179950 —
Pirelli & C.	8445 +0,53
Riva Finanziaria	9120 +0,21
Sabaudia Finanziaria	— —
Sabaudia risp. nc	— —
Saes	2880 —1,20
SME	3731 +0,26
SMI Metalli	1470 —1,34
SMI Metalli risp.	1180 —
SOGEFI	4960 +3,33
Stet	4491 +0,92
Stet risp. port.	3499 —
Tripovich	8985 —0,27
Tripovich risp. nc	3580 —3,50
NEPREMIČNINE - GRADBENIŠTVO	
Attiv. Immobiliari	4499 —1,98
Calcestruzzi	17490 +0,17
Cogefar	5850 +0,86
Del Favero	5700 —1,21
Grassetto SpA	14000 —0,35
IMM Metanopoli	1499 +0,94
Risanamento Napoli	34200 —0,82
Vianini	4299 —1,72
MEHANSKA IN AVTOMOBIL. INDUSTRIJA	
Aeritalia ord.	3640 —0,54
Danieli & C.	8995 —
Data Consyst	13450 —0,37
Fiar SpA	22500 +0,22
Gilardini	10970 —0,36
Fiat priv.	7315 +0,28
Fiat risp.	7220 +1,04
Franco Tosi	29500 —0,60
Magretti Marelli	3088 —0,83
Merloni	3369 +0,56
Necchi ord.	3705 +1,22
Olivetti ord.	9301 —0,47
Olivetti priv.	5769 —1,21
Pininfarina	12050 —0,57
Rodriguez SpA	9500 —0,10
Safilo	9650 —0,51
Safilo risp.	8770 —
Saipem	2563 +0,50
Saipem risp.	2551 +0,03
Teknecomp	1470 —1,73

Biasutti naj bi baje odstopil že danes ali v petek

Deželna koalicija na robu krize zaradi razhajanj med KD in PSI

Deželna vlada Adriana Biasuttija ima štete dneve, če ne celo ure. Čeprav iz vrst šeststrankarske večine (KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK) vesti ne potrjujejo, so pa tudi polovični demantiji vedno manj prepričljivi. Še posebno po ponedeljkovem sestanku v Vidmu med delegacijama KD in PSI, ki je v bistvu samo potrdil, da so razlike v stališčih obeh najmočnejših partnerjev koalicije globoke in da ni na vidiku nikakršnega zblizanja.

Na včerajšnji seji deželnega sveta (o kateri poročamo tu spodaj) so sicer o krizi govorili le predstavniki opozicije. Deželni tajnik KPI Viezzi je zamenjaval izvedeti, ali sploh še obstaja neka večina, in prav tako zamenjaval Biasuttija, naj poroča deželnemu svetu o poteku raznih "soočanj" in "preverjanj", saj je naravnost žaljivo, je dejal, da morajo deželni svetovalci o tem izvedeti iz časopisja. Giacomelli za MSI in Cavallo za DP sta skušala izvesti vsaj to, ali bodo spoštovali dnevni red štiridnevnega zasedanja deželnega sveta (od včeraj do petka) in še posebno delikatno točko izvolitve novega odbornika namesto bivšega socialdemokrata Gonana, ki je kot znano prešel k UDS.

Uradnih odgovorov, kot rečeno, ni bilo, pač pa je bilo po hodnikih deželne palače veliko ugibanj: ne toliko o

Predsednik deželne vlade Biasutti

tem, ali bo kriza ali ne, pač pa predvsem o vprašanju, kdaj bi utegnili Biasuttijeva vlada odstopiti. Po nekaterih ocenah bi se to utegnilo zgoditi že danes, bolj verjetna pa je teza, da bo Biasutti raje počakal na zaključek za-

sedanja deželnega sveta, se pravi do petka.

Edini kolikor toliko uradni vir ostaja torej tiskovno sporočilo s ponedeljkovega srečanja KD-PSI, ki pa v nekaj skopih vrsticah pove le, da se stališča obeh strank nikakor niso zblížala. Demokristjani so torej še vedno mnenja, da je treba nadaljevati po poti šeststrankarske koalicije, socialisti pa nasprotno ugotavljajo, da se je sedanje zavezništvo že "izpelo" in da je treba iskati nove poti. Nosilni steber novega zavezništva naj bi po mnenju socialistov predstavljala "os" med KD in PSI, ki bi morali najprej najti med sabo sporazum in šele potem, v razgovorih z vsemi drugimi strankami, ugotoviti, ali bi se dalo koalicijo razširiti še na katero drugo politično silo. Demokristjani pa o tem nočejo niti slišati: preverjanje je možno in potrebno, pravijo, a le med šestimi koalicijskimi strankami.

Ali je torej kriza neizogibna? Vse kaže, da je, čeprav nekateri tudi opozarjajo, da je konec julija najmanj primeren čas za krizo in da bi pomirjevalni signali utegnili priti iz Rima, kjer so pravkar rešili več kot dvomešno vladno krizo. Kako se bo vsa zadeva končala, bomo vsekakor videli prav kmalu. Morda celo že danes. (tm)

S ponedeljkove seje občinskega sveta

Repentabor: obsodba šovinističnih izbruhov

Na svojem rednem zasedanju je v ponedeljek repentabrski občinski svet poleg ratifikacije vrste sklepov odbora, odobril obračun za finančno leto 1988 in aktivne ostanke, imenoval preglednike računov za tekoče leto in določil svoje predstavnike v davčno komisijo prve stopnje.

Najzanimivejše informacije oziroma politična stališča je tako vsebovalo uvodno poročilo, ki ga je na seji podal podžupan Aleksij Križman. Uvodoma je ostro obsodil prepoved rabe slovenske in nedopustne rasistične izbruhe na seji rajonskega sveta v Škedenju. Svojo ogorčenost z zahtevo po spoštovanju zakonitih pravic pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti na osnovi omikanega sožitja je repentabrski občinski svet izrazil v resoluciji, ki jo bodo dostavili vsem političnim in družbenim dejavnikom.

Podžupan Križman je nadalje pozitivno ocenil letošnjo 27. izvedbo razstave terana in pokušnjo belega vina. Ob teh prizadevanjih za valorizacijo domače vinske proizvodnje je napravilo dokaj slab vtis dejstvo, da je bila na slovesnem nagrajevanju odsotna večina vinogradnikov. Kar zadeva javna dela, bodo na osnovnoslovesnem poslopiju na Colu odpravili arhitektonske zapreke, jeseni pa bodo potencirali

omrežje javne razsvetljave v vrednosti 50 milijonov lir in asfaltirali ceste za skupnih 85 milijonov lir (proti Zagradcu, na Poklonu in vrsto popravil po celotnem občinskem območju). Občinski delavci skrbijo za čiščenje vasi, pri pokrajinski upravi pa so intervenirali, da bi bila bolj pozorna na vzdrževanje in čiščenje cest. Uspešno je tudi letos potekalo letovanje starostnikov v Dolomitih. Na podlagi natečaja so že vzeli v službo čistilko, za koordinatorske službe za civilno zaščito pa so imenovali Igorja Grilanca.

B. S.

Srečanje upokojencev

Sindikat upokojencev SPI-CGIL za vzhodno cono prireja tradicionalno dvodnevno srečanje upokojencev z delavci in mladino, ki bo 19. in 20. avgusta 1989 v Ljudskem domu pri Korošcih. V programu sta med drugim predvidena tudi turnirja v balinanju in v briškoli ter slikarski ex tempore za vse starosti od osem let naprej.

Vpišete se lahko pri sindikalnih zvezah upokojencev ali na conskem sedežu (Str. della Rosandra 58, tel. 829681 in 281296), in sicer najkasneje do 10. avgusta letos.

Z interpelacijami in proračunsko razpravo

V deželnem svetu začetek maratonskega zasedanja

Preden se je deželni svet na včerajšnji seji lotil dolge proračunske razprave, ki se bo končala predvidoma danes, so predstavniki odbora odgovarjali na številna vprašanja, ki so jih svetovalci vložili že pred časom. Tako je predsednik Biasutti med drugim odgovoril svetovalcu SSK Brezigarju, ki je konec maja vložil interpelacijo v zvezi z rasističnim izpadom na račun dveh deklet, ki sta se v tržaškem mestnem avtobusu pogovarjali v slovensščini. Biasutti je odločno obsodil izpade jezikovne nestrpnosti, pri tem pa

lavcev, ki že proizvajajo patiniran papir.

Saro je tudi podčrtal, da bo nova proizvodna linija na visoki tehnološki ravni in da bo opremljena z najsodobnejšimi napravami proti onesnaževanju okolja. Perspektive štivanske papirnice so po njegovih trditvah zelo spodbudne, saj se v Evropi predvideva, da bo do leta 2000 poraba papirja narasla za 4 do 6 odstotkov, kar pomeni 320-350 tisoč ton letno. Pri tem ne gre pozabiti, da skupina Burgo krije sedaj 13 odstotkov celotnega evropskega povpraševanja po papirju.

Svetovalcu Brezigarju, ki je vložil interpelacijo o avtobusni povezavi Trst-Sesljan-Devin in o posegih za ohranitev openskega tramvaja, je včeraj odgovoril odbornik Di Benedetto. Glede prve je poudaril, da se bo z deželnim načrtom za javni prevoz povezava med Trstom, Sesljanom in Devinom izboljšala. Po novem naj bi namreč prepovedali prevažanje tovorov, zaželeno pa bi tudi bilo, da bi avtobusne povezave med Tržičem in Trstom upravljalo eno samo podjetje. Brezigar mu je na to odvrnil, da je treba problem čimprej rešiti, saj se morajo krajevni prebivalci posluževati dveh prevoznih služb, kar ustvarja tudi finančne težave, poleg tega pa je uprava Državnih železnic skrbila številno postankov na postaji Sesljan-Vizovlje. Glede openskega tramvaja je Di Benedetto zatrdil, da trenutno ni v teku noben postopek za ukinitve te proge in da Dežela skrbno sledi problemu, da pa je v vsakem primeru treba upoštevati njene visoke stroške. Glede na zgodovinske, kulturne in turistične značilnosti openskega tramvaja, je pripomnil svetovalec SSK, se javne ustanove morajo zavzeti za njegovo ohranitev: če ni dovolj finančnih sredstev v prevoznem sektorju, naj jih črpajo iz turističnega. (nf)

Sloriju dodelili 75 milijonov lir rednega prispevka

Med proračunsko razpravo je deželni svet sprejel včeraj popoldne tudi redni letni prispevek v višini 75 milijonov lir Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu. Osnutek je prvotno namenjen Sloriju le 50 milijonov, na popravek svetovalca KPI Miloša Budina, ki je sicer predlagal povešek na 100 milijonov lir, pa je proračunska komisija dvignila prispevek na omenjenih 75 milijonov.

Slori je od Dežele prejel odslej le enkratni izredni prispevek in to na osnovi zakona o izvajanju Osimskih sporazumov. Z novo finančno postavko, ki jo je včeraj izglasoval deželni svet, pa je prispevek postal reden.

poudaril, da v pomanjkanju vsedravnega zakona nima na tem področju nobene možnosti za konkreten poseg. Če se ne da ničesar storiti, je odvrnil Brezigar, naj Dežela vsaj spodbudi informacijsko kampanjo o vprašanju sožitja in strpnosti med tu živječimi pripadniki različnih etničnih stvarnosti.

Na zahtevo komunistov, socialistov in predstavnika Slovenske skupnosti, ki so spraševali o položaju papirnic v Štivanu in Tolmeču, pa se je dalj časa zaustavil odbornik Saro. Povedal je, da se je odbor že od samega začetka zavzel, da bi skupina Burgo odprla novo proizvodno linijo patiniranega papirja v štivanski papirnici, kar se je pred kratkim tudi zgodilo. Pomembnost nove linije je Saro opredelil s številkami: vanjo bo vloženi 430 milijard lir, dnevno bo proizvajala 660 ton papirja, obratovati bo začela julija 1991, po dveh letih in pol pa naj bi dosegla polno proizvodnjo. Osebe: od sedanjih 379, kolikor jih je zaposlenih neposredno v proizvodnji, se bo število dvignilo na 501, torej za 32 odstotkov; medtem ko se bo število upravnega in drugega osebja zvišalo od sedanjih 255 uslužbencev na 294. Skupno bo torej 161 novih delovnih mest.

Saro je tudi podrobneje razčlenil razloge, ki so družbo Burgo privedli do te odločitve. Poleg ugodnega geografskega položaja ima štivanska papirnica že urejene vse potrebne infrastrukture, za razliko od drugih (v Tolmeču in Sora-Frosinonu) pa je tudi blizu morja, kar bistveno zniža stroške za surovine (predvsem za vodo) in prevoz (tržiško pristanišče). K temu pa je treba dodati še izkušnje štivanskih de-

Alge v kanalu pri Rusem mostu

(foto Križmančič)

Izredno morsko cvetenje ostaja, žal, v središču pozornosti. Iz dneva v dan prihajajo novi podatki o zaskrbljujočem biološkem stanju v severnem Jadranu in še posebej v Tržaškem zalivu, kakor tudi o negativnih posledicah, ki jih prekomerno razmnoževanje alg ima na turističnem, ribolovskem in drugih gospodarskih področjih. Zaradi vsega tega je izredno morsko cvetenje tudi stalno na dnevnem redu v upravnem in političnem življenju.

Tržaški občinski svetovalec PSI Alessandro Perelli je v teh dneh vložil nujno vprašanje na župana Richettija, da bi ugotovil, kaj namerava tržaški občinski odbor narediti za odpravo ali vsaj omejitve negativnih posledic, ki jih pojav alg ima na tržaški ribolov in turizem, pa tudi na kakovost življenja v mestnem središču, saj se je v

tem času zlasti v Terezijanski četrti pojavil neprijeten smrad zaradi razpadanja alg. Perelli v svojem vprašanju ugotavlja, da so druge mestne uprave v Furlaniji-Juljski krajini, npr. gradaška in lignanska, že sprejele ukrepe za omejitev takšnih posledic razpadanja alg, in sicer s pomočjo deželnih prispevkov. Kar zadeva Trst, Perelli predlaga, da bi vsaj očistili Kanal pri Rusem mostu.

O vprašanju alg na Tržaškem je bil včeraj govor tudi na sestanku, ki je potekal na sedežu tržaške pokrajinske uprave. Poleg pokrajinskih upraviteljev s predsednikom Crozzolijem na čelu, ki so zanj dali pobudo, so se sestanka udeležili predstavniki tržaških občinskih uprav, turističnih delavcev, Tržaške krajevnega zdravstvene enote in

Laboratorija za morsko biologijo. Namen sestanka je bil koordiniranje ukrepov na pokrajinski ravni proti algski stihiji. Seveda je marsikdo pripomnil, da bi takšen sestanek morali sklicati že pred časom, saj je izredno morsko cvetenje že dolgo na dnevnem redu. Crozzoli je za zamudo delno zvrnil krivdo na tehnične službe, predvsem na Laboratorij za morsko biologijo, češ da niso pravočasno posredovale upraviteljem podatke o pojavu. Toda na njegova izvajanja je takoj odgovoril dosednji ravnatelj Laboratorija Guido Bressan, ki je v bistvu opozoril na hudo krizo, ki jo preživlja ta ustanova predvsem zaradi neustrezne upravnih ureditev, kar seveda vpliva tudi na njene storitve. Sicer pa velja spomniti, da je Bressan prav zaradi stalnega zavlačevanja v reševanju tega vprašanja pred dobrim tednom odstopil.

Sam Bressan je vsekakor na sestanku na Pokrajini poudaril, da je treba pojav cvetenja alg še znanstveno poglobiti, v ta namen pa je predlagal sestavo skupine strokovnjakov, ki naj ugotovi tudi, ali bi bili nameravani ukrepi res učinkoviti. Po njegovem prepričanju bi vsekakor pregrade proti algam lahko bile veliko bolj koristne v Tržaškem zalivu, kot so lahko v Lignanu ali Gradežu.

Tržaški občinski odbornik Bettio je govoril o nujnosti seznanjanja javnosti, tudi v tujini, o dejanskem stanju našega morja, medtem ko je odbornik v devinsko-nabrežinski občini Certo podčrtal potrebo po ustreznem načrtu za resanecijo voda. Za KZE pa je dr. Botteghelli poudaril, da alge niso strupene, omenil pa je tudi nekaj načinov, kako vsaj omiliti posledice cvetenja alg: poleg pregrad je omenil tudi uporabo "čolnov-spužv", s katerimi bi odstranili smrdljivo maso. Zaključke sestanka (če jih tako lahko imenujemo, saj operativnih sklepov seveda ni bilo) pa je povzel predsednik Pokrajine Crozzoli, ki je med drugim obljubil, da se bo v doglednem času začela "analiza revizije upravljanja" Laboratorija za morsko biologijo, katerega vlogo je treba "poudariti in pojasniti".

Kriza Laboratorija za morsko biologijo je med drugim tudi v ozadiju vprašanja, ki ga je na župana Richettija naslovil tržaški občinski svetovalec Zelene laične mestne liste Paolo Ghersina. Ghersina se v svojem vprašanju predvsem obregne ob listarja Dinija, češ da v javnosti nastopa kot predsednik Laboratorija za morsko biologijo, medtem ko naj bi mu že zdavnaj zapadel mandat. Ghersina zato poziva tržaškega župana, naj sam začasno prevzame predstvo te ustanove in naj mimo strankarskih sporov in intrig poskrbi za takojšnjo obnovitev njenega upravnega sveta, a to po široki javni razpravi.

Vprašanje alg v Tržaškem zalivu pa je tudi predmet pozornosti na deželni ravni. Deželna svetovalska komisija za turizem in okolje bo danes sprejela predstavnike turističnih in letoviščarskih ustanov Furlanije-Juljske krajine, da bi predvsem pogledala, kaj bi bilo treba storiti za omejitev škode, ki jih pojav alg prizadeja turizmu v naši deželi.

Umetni ognji in akrobati za veliki šmaren v Barkovljah

Kako izmaličiti tradicionalni praznik

Za veliki šmaren se bo barkovljanska obala spremenila v majhen Montecarlo. Skupina trgovcev in gostincev, ki delujejo v Barkovljah in ki jih finančno podpira Trgovinska zbornica, bo namreč tudi letos - po uspehu, ki ga je podobna prirediteljevala lani - priredila velikošmarni praznik. Prireditve bodo z razliko od lani trajale dva dni, prireditelji pa želijo ponuditi "špektakelske" točke, ki naj bi hišnim dopustnikom olajšale avgustovsko vročino in poletno praznično puščobo.

Prireditve se bodo začele 14. avgusta ob 18. uri z "letal-skim" točko, uro pozneje pa bo na vrsti tekmovalstvo padalcev, ki se bodo spuščali v morje. Ob 20. uri bo na sporedu koncert godbe na pihala. Ob 21. uri bodo vžgali umetne ognje, istočasno bo v miramarskem parku koncert godbe gledališča Verdi, pred obalo pa se bodo zvrstili razsvetljeni čolni. Vrhunec bo ob 23.15 s finalom umetnih ognjev.

Naslednji dan bo v znamenju športa, saj bodo popoldne tri tekme: ob 16. uri plavalna tekma s plavutmi, ob 17. uri plavalna tekma, ob 18. uri pa tekmovalstvo s kanuji. Prireditve se bodo začele ob 19. uri z nastopom letalske akrobatske skupine Aeroteam Alpi Eagles, uro pozneje bo vzdolž obale promenadni koncert godb na pihala, ob 22. uri bo na barkovljanskem vrtu koncert lahke glasbe (program še ni natančno izdelan), ob 23.30 pa bodo nagradili udeležence tekem.

Da bi preprečili prometni naval, bodo verjetno zaprli prometu Miramarski drevored in ojačili avtobusne zveze. Občina pa bo - po besedah odbornika Traunerja - poskrbela, da v Trstu ne bi prišlo do nevšečnosti, kakršnim so bili priče v Benetkah ob nastopu Pink Floydov.

Sporod bo gotovo privabil veliko občanov, ki si žal ne bodo mogli privoščiti dopusta ali tridnevnega izleta za velikošmarni "most". Za to se je res treba zahvaliti prirediteljem, vendar je treba vseeno priznati, da imajo tržaški trgovci, a tudi javni gospodarski upravitelji (Trgovinska zbornica, ki bo krila finančne stroške) res malo domišljije. Na včerajšnji tiskovni konferenci se je predsednik Trgovinske zbornice Tombesi hvalil, da bo ta prireditelje pomagala ustvariti Trstu nov "image", da bo potrdila "življenjskost" našega mesta in da bo privabila turiste. Tombesi ima popolnoma prav, ko pravi, da je treba oživiti nekatere tradicije, med katere naj bi spadalo tudi praznovanje velikega šmarna. Vendar, ali so akrobatske letalske skupine (ki so v zadnjem letu med drugim povzročile že preveč nesreč) v tržaški tradiciji? In - po drugi strani - ali si le s podobnimi prazniki lahko utremo ugled (kot je dejal sam Tombesi)? Prepričani smo, da mora biti tržaški "image" drugačen in da je treba ovrednotiti druge, avtentične značilnosti, ki so žal vse bolj zanemarljive (od kulturnih do zgodovinskih in etničnih). (bg)

Pismo slovenskih predstavnikov in organizacij predsedniku deželne vlade

Za nov odnos do Slovencev

Zastopniki slovenskih organizacij in slovenski izvoljeni predstavniki so naslovili na predsednika deželnega odbora Biasuttija pismo, ki obravnava nekatera aktualna vprašanja slovenske narodnostne skupnosti, zlasti pa vprašanje odnosa oblasti do problemov Slovencev v Italiji. Pismo objavljamo v celoti.

Predsedniku deželnega odbora F-JK Adrianu Biasuttiju

Organizacije in izvoljeni predstavniki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji so večkrat izrazili potrebo po novem odnosu odgovornih oblasti - v prvi vrsti Dežele in Tržaške občine - do slovenske manjšine, ki naj bi upošteval njene upravičene interese in zahteve, in torej spremenil dosedanje negativno obnašanje in omejevalna stališča. Na to večkrat poudarjeno in utemeljeno zahtevo nismo doslej prejeli ustreznih odgovorov. Poleg tega pa javne oblasti niso izpolnile niti maloštevilnih v preteklosti sprejetih obvez. Nasprotno, zadnje čase smo celo priča nenehnim poskusom oženja in črtanja nekaterih priznanih in v praksi uveljavljenih pravic. Primer te nesprejemljive politike so: zavrnitev deželni upravi naslovljenih prošelj v slovenskem jeziku, odklonilno stališče tržaškega občinskega sveta glede predloga o ponovni postavitvi dvojezičnih tabel na Krasu, onemogočanje uporabe slovenskega jezika, ki je predvidena po pravilniku v nekaterih tržaških rajonskih svetih, itd.

Dogajanja v zvezi z izbiro območja z oznako T8 pri Bazovici za gradnjo sinhrotronskega svetlobnega generatorja pa prav tako zgovorno pričajo o

negativnih odnosih javnih uprav do slovenske manjšine. Slovenci so večkrat izrazili svoje nasprotovanje tej izbiri zaradi družbenih, kulturnih in naravovarstvenih razlogov, s katerimi soglaša dobršen del deželnega in tržaškega javnega mnenja.

Se enkrat bi radi poudarili, da nasprotovanje namestitvi sinhrotrona pri Bazovici nikakor ne pomeni zavrnitve pomena te znanstvene pobude: nasprotno, želimo, da bi vključitev sinhrotrona v tržaško pokrajinsko okolje bila čim bolj skladna. Zaradi tega, ko poudarjamo svoje nasprotovanje izbiri območja T8 pri Bazovici, želimo obenem opozoriti na konkretno in dokazano možnost o alternativni namestitvi sinhrotrona na območju AR1 v mejah Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah. Kljub številnim in odločnim protestom slovenske narodnostne skupnosti ter naravovarstvenih gibanj se je postopek za lokacijo sinhrotrona na območju T8 nadaljeval do odobritve podrobnostnega načrta Centra za znanstvene in tehnološke raziskave za "območje Bazovica" z odlokom predsednika deželnega odbora z dne 5. aprila 1989, objavljenim v Uradnem vestniku dežele F-JK z dne 26. junija 1989. Smatramo, da je bila ta zadnja odločitev, kot vse prejšnje, huda napaka in rezultat nepremišljenih, na hitro sprejetih in do Slovencev močno diskriminacijskih izbir, ki so popolnoma oddaljene od kakršnekoli globalne vizije o uporabi teritorija. Našo negativno oceno so posredno okrepili tudi dvomi in pomisleki znotraj samega deželnega odbora glede načrta Centra za znanstvene in tehnološke raziskave za

"območje Padriče". Prav tako vplivajo na našo oceno dogodki, ki se tičejo drugih posegov z znatnimi posledicami za okolje, že izvršenih ali v fazi izvrševanja na območju tržaške pokrajine.

Gospod predsednik,

večkrat ste izrazil voljo in pripravljenost po soočanju in dialogu s predstavniki slovenske narodnostne skupnosti.

Vprašanja, ki jih postavljamo - to so vprašanja demokracije, sožitja, drugačnega upravljanja celotnega teritorija tržaške pokrajine - predstavljajo priliko, da lahko izkažete svojo pripravljenost.

Ponovno potrjujemo, da želimo in smo pripravljeni se soočiti o vprašanjih in temah, ki zadevajo bodisi našo problematiko bodisi širšo družbeno skupnost, da lahko končno uvedemo nove odnose med javnimi oblastmi in slovensko manjšino, ki naj bi temeljili na polnem priznanju dostojanstva in pravic Slovencev v Italiji.

S spoštovanjem

Marino Pečenik - predsednik Kraške gorske skupnosti

Bojan Brezigar - deželni svetovalec F-JK

Miloš Budin- deželni svetovalec F-JK

Klavdij Palčič - predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Edi Bukavec - tajnik Kmečke zveze

Karlo Grgič - predsednik Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi

Vito Svetina - predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja

Trst, 24. julija 1989

Mutton bo danes formalno predal posle

V Miljah komisarska uprava Oktobra predčasne volitve

Podprefekt Pasquale Vergone bo danes formalno prevzel vodstvo miljske občinske uprave. Kot komisar jo bo upravljal devetdeset dni, kolikor jih predvideva zakon, da se v Miljah skličejo predčasne upravne volitve.

Preden se je občinski svet na ponedeljkovi seji samorazpustil, je župan Mutton pojasnil, da je prav zaradi teh devetdesetih dni zavlačeval sklicanje zadnje skupščine, saj nobeni politični sili ni bilo veliko do tega, da bi do volitev prišlo že avgusta. Sicer pa ta seja ne bo ostala zapisana v miljski zgodovini. Svetovalci so vsi bili za odstop, na seji načelnikov skupin so bili tudi vnaprej obveščeni, da odbor ne bo dal v razpravo svojih sklepov. Svetovalec Liste Frausin Bordon je takoj na začetku seje pojasnil, da jih je odbor vključil v dnevni red le z namenom, da bi postali javni, povsem neupravičeno pa bi bilo, da bi o njih odločal svet, ki je pred samorazpustom.

V občinski dvorani je bilo res strahotno vroče, vendar le zaradi poletne temperature. Skopa predglasovalna

razprava je stekla zelo umirjeno, tempirana pač na oktober, vročina in samorazpust pa nista ublažila sarkazma svetovalca PSI Rossinija, ki je še zadnji trenutek izkoristil za plaz očitkov in kritik na račun odbora. Rossini pa je bil tudi med redkimi, če že ne edini, ki je glasno motil župana Muttona, ko je ta na koncu svojega poročila prebral stališče svetovalcev Kiljana Ferluge in Jurija Vodopivca v zvezi z nedavnimi dogodki v Škedenju. V dokumentu, ki sta ga osvojila Lista Frausin in odbor (o njem bo sicer razpravljaj nov občinski svet), svetovalca ugotavljata, da ti dogodki kršijo celo vrsto državnih in vsedržavnih zakonov ter sporazumov, zraven pa še podžigajo nestrpnost in sovraštvo med tu živječima narodnostima. Vse pristojne oblasti nadalje pozivata, naj dokončno preprečijo podobne provokacije in nasilne dogodke ter naj kršilec, v kolikor se proti njim ni začel sodni postopek, odzamejo vsakršno javno odgovornost in vlogo.

Pred zaključkom skupščine sta se od kolegov poslovila svetovalec Liste

Frausin Kiljan Ferluga in demokratijan Roberto Patruno, ki sta napovedala, da ne nameravata kandidirati na prihodnjih volitvah.

Miljsko občinsko upravo je zadnjih 20 mesecev vodil neodvisni levičar katoliškega izvora, župan Claudio Mutton. Ob predčasnem izteku mandata smo ga včeraj vprašali, s kakšnimi političnimi in osebnimi vtisi zapušča (vsaj začasno) občinsko upravo. »Zame je to bila intenzivna in globoko formativna izkušnja, ki mi je tudi na osebni ravni dala možnost, da sem razširil svoje poznavanje ljudi in njihovih odnosov. Zadovoljen sem, da se je v občinskem svetu ustvarilo konstruktivno vzdušje (čeprav je tu pa tam še vedno slišati kak razglašen zvoni), ki je zamenjalo nekdanj pogosta kreganja in spopade. V 20 mesecih ni moglo spremeniti obliči občine, vendar je bilo kljub temu izpeljanih veliko pomembnih del. O tem sem podrobneje spregovoril v pismu, ki sem ga naslovil na miljske občane.«

Kaj pa senčne plati? »Predvsem obžalujem dejstvo, da ni uspela zaživeti nova koalicija s KD in laičnimi strankami.« Kot zadnje smo Muttona še vprašali o perspektivah za povolilno upravo in o dogovoru s KD, o katerem se ponekod govori, da je že sklenjen. »Odločno zanikam, da bi tak dogovor obstajal. Na volitve gremo vsi popolnoma svobodni in s samostojnimi, neobremenjenimi izbirami. Po volitvah pa se bomo soočili na programih. Če se večer lahko spozna po jutru in bi torej morali sklepati po ponedeljkovem obnašanju svetovalca Rossinija, bo s socialisti težko sklepati dogovore. Toda prepričan sem, da niso vsi socialisti taki kot Rossini in da bodo volilci nagradili tiste stranke, ki resnično delajo v korist Miljčanov.«

N. F.

»Bazovica: tisto, česar prebivalci ne vedo«

Na Borznem trgu pred pasažem Tergesteo bodo jutri in pojutrišnjem od 20.30 do 23. ure predvajali komentirane diapozitive na temo »Bazovica: tisto, česar prebivalci ne vedo«.

Namen te prireditve, ki so si jo omislili tržaška sekcija Svetovnega sklada za naravo WWF, Kmečka zveza, Koordinacijsko združenje kraških vasi, Skupina za zaščito okolja, Italia Nostra in Zveza za okolje, je seznaniti Tržačane s problemi, ki bi jih okolju in krajevni družbeno-gospodarski sredini povzročila načrtovana izgradnja svetlobnega sinhrotrona na območju T8 pri Bazovici.

Pojasnilo

Ravnatelj Državnega trgovskega tehničnega zavoda Ž. Zois in oddelka za geometre Černic nas je v zvezi s člankom o šolskih vpisih prosil za popravek. V prvi razred oddelka za geometre so namreč vpisani štirje dijaki in ne trije kot so nam prvotno sporočili. Vsekakor pa bo ta številka dokončna šele septembra, ko bodo znani izidi popravnih izpitov.

Samomor pri Obelisku

Včeraj so reševalci Rdečega križa in agenti letечеge oddelka imeli ponovno nadvse žalosten popravek: z drevesa v gozdiču pri openskem Obelisku so morali sneti truplo 75-letnega Armanda Pozzobona iz Ul. Cividale 33. Mož, ki je bil doma iz Chietija, si je namreč vzel življenje tako, da se je obesil na drevo. Njegovo truplo so okrog 16. ure opazili mimoidoči, ki so takoj poklicali policijo in Rdeči križ.

N. F.

Natečaj IACP za dodelitev ljudskih stanovanj

Avtonomni zavod za ljudska stanovanja (IACP) tržaške pokrajine je na osnovi deželnega zakona št. 75 z dne 1. septembra 1982 tudi za letošnje leto razpisal natečaje za dodelitev stanovanj subvencionirane javne gradnje v različnih občinah tržaške pokrajine.

Za tržaško občino je bil 12. t. m. razpisan natečaj za dodelitev 152 stanovanj v gradnji, in sicer na območju Sv. M. Magdalene Spodnje, rok za prijave pa bo zapadel 31. oktobra letos. Za druge občine v pokrajini (Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor) pa so bili razpisani natečaji za stanovanja, ki se bodo morebiti izpraznila v času veljavnosti občinskih lestvic povpraševalcev, in imajo iste datume razpisov in zapadlosti.

V okviru natečaja za nova stanovanja so predvidene posebne rezerve za starejše prebivalce, za mlade pare, za mlade v socialnih zavodih, za hude in permanentne invalide, za poklicne vojake in za pripadnike sil javnega reda.

Lokacija novih gradenj, sestava stanovanj, zahtevani pogoji in vse druge podrobnosti so navedene v razpisih natečajev, ki so na vpogled pri zavodu IACP - Služba za upravljanje nepremičnin (Servizio Gestione Immobili - Ufficio Assegnazione e Cambi) Ul. Ghirlandaio 43, in na oglasnih deskah občin oziroma njihovih izpostav.

Prošnje, izpisane na posebnih obrazcih (ki so na voljo na zgoraj omenjenih sedežih) je treba oddati ali poslati po pošti do 30. oktobra 1989 in jim priložiti zahtevano dokumentacijo.

Za sodelovanje na natečajih, o katerih je beseda, niso veljavne prošnje, ki so bile že prej dostavljene katerikoli ustanovi ali uradu. Izjema so le tiste prošnje, ki so bile predložene na razpis natečajev tržaškega zavoda IACP v letu 1987 in katere je vseeno potrebno potrditi s posebnim obrazcem in dopolniti z dokazilom o družinskih dohodkih v letu 1988 in o drugih spremembah po letu 1987. Pri tem zavod IACP opozarja, da lahko pride do izključnja iz lestvice, če prosilec pravočasno ne sporoči sprememb pogojev, ki jih je navedel v svoji prošnji.

Urad za dodelitve in zamenjave (Ufficio Assegnazioni e Cambi) zavoda IACP (Ul. Ghirlandaio 43) je odprt vsak delavnik razen sobote od 8.30 do 11.30 in je na voljo za vsa pojasnila.

† Tragično nas je zapustil naš dragi mož, oče, nono in pranono Silvester Zobec

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalostno vest sporočajo žena Erminia, hči Silvana ter sinova Oskar in Cvetko z družinami, sestre ter ostalo sorodstvo.

Boljunec, 26. julija 1989

Ob izgubi dragega Silvestra Zobca izreka občuteno sožalje družini in svojcem KD France Prešeren.

† Zapustila nas je naša draga Adele Gruden

(TETA DELKA)

Pogreb drage pokojnice bo danes, 26. t. m., ob 13. uri iz kapele nabrežinskega pokopališča v domačo cerkev.

Žalostno vest sporočajo: nečakinja Stana, Ivo in Tanja ter drugo sorodstvo.

Posebna zahvala dr. Scrobogni in Bojani za njuno požrtvovalnost ter zdravnikom in osebju zdravilišča v Nabrežini.

Nabrežina, 26. julija 1989

26. 7. 1987 **26. 7. 1989**

Minili sta dve leti, odkar nas je zapustil naš dragi

Jožef Doljak (PEPI)

Z žalostjo v srcu se ga spominjajo **SVOJCI**

Repen, 26. julija 1989

Ob smrti drage sestre Silve Ukmar por. Colja izreka iskreno sožalje bratu Pupilju in družini KD Vesna iz Križa.

Nedeljski izlet dveh mladih plezalcev v steno Julijcev se le za las ni spremenil v tragedijo

Toliko prestanega strahu, precej odrgnin in nekaj poškodb, ki pa se bodo zacelile prej, kot bo obledel spomin na dogodek, ki bi se bil lahko končal s tragedijo. Tako bi lahko strnili obračun sončne poletne nedelje, ki sta jo dva prisrčna tržaška slovenska mladenci preživela v osrčju Julijcev, v severni steni Velike Mojstrovke.

Bila sta to vneta privrženca plezanja, sošolca in prijatelja Erik Svab iz Milj in Peter Regent s Proseka. V prvih julijskih dneh sta se oddahnila po opravljeni maturi na znanstvenem liceju in začela načrtovati, kako izkoristiti te najdaljše počitnice v svoji šolski "karieri". Iz njunih programov seveda ni moglo izostati plezanje, saj sta oba kljub komaj 19 letom že precej izkušena alpinista. Preteklo nedeljo sta se tako našla okrog 6. ure in se z Erikovim avtomobilom odpravila na Vršič. »Vreme je bilo odlično, sončno,« nam je včeraj pripovedoval Peter. »Avto sva pustila na Vršiču in se peš odpravila do pristopa v severno steno Velike Mojstrovke; smer, ki sva jo nameravala preplezati, je dolga okrog 600 metrov in je nekaj več kot 5. težavnostne stopnje. Ko nama je manjkalo kakih 80 metrov do vrha (bilo je okrog 16. ure), je začelo deževati. Bila sva navezana z dvojno vrvjo, Erik je bil kake štiri metre pred menoj, jaz pa sem ga varoval na dveh klinih. Ko je prečkal, mu je na spolzki in na tistem delu tudi krušeči se steni

spodrsnilo. Jaz sem ga blokiral na klinu, vendar se je sklanil oprimek, v katerega je bil klin zabit, odrgal. Oba je vrglo iz stene, a sam sem bil privezan še z enim klinom, tako da sem lahko zadržal tudi Erika. Obvisel je 25 do 30 metrov pod menoj in ga nisem mogel videti. Začel sem ga klicati, dokler mi ni odgovoril, nato pa mu je postalo slabo in je utihnil.«

Bralec si lahko predstavlja trenutke, dolge kot ure, ki sta jih preživljala fanta. »Z veliko težavo sem se potegnil navzgor,« je nadaljeval Peter svoje pripovedovanje, »ker sem imel roko vso krvavo od odrgnin, ki so mi jih povzročile vrvi. Erika sem zavezal za klin, pritrdil še dva druga in splezal k njemu. Videl sem, da je živ, čeprav je bil krvav po obrazu, rokah in kolenu... Prvi trenutek nisva vedela, kaj narediti, kako priti do vrha. Erik si je namreč zlomil desni gleženj. Odločila sva se, da se po dvojni vrvi raje spustiva navzdol, čeprav je bila pot neprimerno daljša. Najprej sva naredila dvakrat po 50 metrov, na tretjem delu poti pa nama je vrv ušla v zajedu. Tako sva izgubila kake dve uri, da sva jo potegnila ven, saj sem na primer sam lahko uporabljal le eno roko. Potem sva naredila še sto metrov in sva bila komaj sredi stene, ko se je že stemnilo. V steni sva našla podlrguti meter široko luknjo s snegom in odločila sva se, da tam prebijeva noč. Najini klici na pomoč

namreč niso nič zalegli, saj jih je utišalo žuborenje potoka pod nama. Voda nama je skoraj pošla in pomagala sva si s snegom, bilo je mrzlo in Erik se je vso noč tresel, ker je najbrž imel vročino. Tako sva prebila do petih jutraj, potem pa sva se počasi odpravila naprej proti dolini. Klinov nisva imela več, tako da sva z največjo težavo prišla do lažjega kosa stene, od tam pa skoraj po vseh štirih do prednožja. Ura je bila že krepko čez osem, ko sva prišla do konca.« Peter tukaj iz skromnosti ne pove, da je onemoglega in ranjenega prijatelja praktično prinesel v dolino. Tam ga je pustil in tekel v Tamar, v kočo, od koder so potem poklicali reševalce.

Po Erika je že čez pol ure prišel helikopter letalske enote milice z Brnika, ki ga je prepeljal v jese-niško bolnišnico, Petra pa so odpeljali na postajo milice v Kranjsko goro, kjer so mu tudi nudili prvo pomoč v bližnji ambulanti. Povedal nam je, da so bili vsi izredno prijazni, sam pa je pohitel nazaj na Vršič po avtomobil in nato hitro na Jesenice k prijatelju. V bolnišnici so mu povedali, da bi morali Eriku operirati gleženj, vendar se je ta raje odločil za vrnitev domov, seveda z mavcem na nogi. V pone-deljek zvečer sta bila že v Trstu, pri presenečenih starših, ki niso ničesar slutili. Erik se bo moral sedaj dobroba pozdraviti, prijateljska vez s Petrom pa bo odslej zagotovo še bolj trdna...

Pismo uredništvuŠola za življenje?

Šolsko leto se je spet zaključilo, tokrat že četrtrič odkar smo na tej šoli; vendar bo letos prav ta konec potekal nekoliko drugače. Ko se bo pouk zaključil že za vse, bomo me še naprej študirale in si skušale natrpati v glavo čimveč informacij in znanja za maturo. Rade bi trdile, da nam je žal, ko zapuščamo to šolo, v kateri smo preživele toliko ur in kjer smo si pridobile novih prijateljev, vendar ni ravno tako: zapuščamo jo z veseljem, morda le s kančkom grenkobe, ker se ne bomo več vse srečale v petem letniku in so morda to zadnji dnevi, ki jih preživljamo kot enoten, homogen razred: razred, ki je večkrat doživel "notranje" spore in kreganja, kar je pa (mislimo) popolnoma človeško in naravno; razred, ki je že od vsega začetka pokazal živahnost in voljo do življenja in veselja nasploh. Četudi se nismo še dobro poznale, smo rade skupaj kramljale, si izmenjavale svoja mnenja, prepričanja in okuse. In rade smo tudi debatirale o profesorjih in o snovi. Če se nam je zdelo karkoli med poukom negativno ali nepravilno, smo brez obotavljanja izrazile svoja mnenja in skušale dobiti neko srednjo pot, tako imenovano zlato sredino. Še na misel nam ni prišlo, da bi to lahko profesorje motilo ali jih celo spravilo v slabo voljo. Zato smo bile zelo razočarane, ko smo opazile na začetku skoraj nevidne razlike, ki so jih delali med našim in ostalimi razredi. Na kakršnokoli našo pritožbo, zaradi kateregakoli vzroka v zvezi s profesorji, je gospa ravnateljica vedno odgovorila: »Razred B je paralelka in zaradi tega je jasno, da ima razred A boljše profesorje in da se morate vi pač s tem sprijazniti.« V vseh štirih letih nam ta odgovor ni bil zadostno opravičilo za vse krivice, ki so nas doletele. Dobro se zavedamo, da je tudi profesor človek, da ima svoje probleme, težke dneve, antipatije in simpatije, vendar, kaj ne bi moral tudi on upoštevati, da smo tudi mi ljudje, da tudi mi občutimo, če je on tisti dan nejevoljen, da ne prenesemo z lahkoto lažne, znižane ocene, ko smo se na primer za tisti predmet res dobro pripravile in smo se tudi zavedale (brez lažne skromnosti), da snov obvladamo? Tudi to je bilo vprašanje, ki smo ga stalno, trdovratno ponavljale, da bi nanj dobile vsaj odgovor, če ne drugega v opravičilo profesorjem. In tudi ta odgovor se je glasil nekoliko čudno: »Gospa ravnateljica nam je toplo priporočila, naj dajemo nižje ocene; s tem namreč skušamo dvigniti nivo šole.« Mogoče bi se kdo s tem odgovorom zadovoljil, mogoče celo strinjal. Nam pa ni in ni šel v glavo. Zakaj ne

smemo za naš trud dobiti prave, poštene ocene? Zakaj nam kalijo veselje, ki te prevzame, ko zaključiš spraševanje, z občutkom, da si snov res razširil in poglobil? Čeprav smo z vprašanji še naprej butale ob nemi zid, nam ni nihče dal nobene druge verzije, odgovor se je ponavljal kot dolgočasen in nadležen rondò. Kaj se lahko vsega zgodi v štirih letih... lahko bi še in še pisale, vendar mislimo, da nima smisla. V teh preživelih letih na šoli lahko mirno trdimo, da je vsaka izmed nas okusila nemalo krat grenkobo nepoštenosti in krivic. Seveda je to normalno na vsaki šoli, vendar kaj jih ni bilo le nekoliko preveč na naši? Mogoče preostane le še eno vprašanje: zakaj smo se odločile, da pišemo v časopis? Šolo smo (oziroma bomo) zaključile, matura bo za nami, tisto, za kar smo vztrajale skozi štiri leta - in sicer diploma - imamo že skoraj v žepu. Preostane nam le še (niti ne vsem) peti letnik, kjer bomo spet srečale naše profesorje (in prav zaradi tega bi se nam tega javnega pisma ne izplačalo napisati). Vendar mislimo in upamo, da bo lahko ta naš majhen prispevek pomagal vsem tistim, ki imajo stike z dijaki, pripomogel k resničnemu izboljšanju slovenskih šol. Želeli bi vzpostaviti prijateljski in človeški stik z vsem učnim osebjem. Radi bi sodelovali in skupaj gradili, ne pa pasivno poslušali monologe (večkrat z jezikovnimi napakami), v katerih nam predložijo snov, ki se je moramo (prepogostokrat) naučiti na pamet. Šola bi morala izoblikovati in izboljšati osebnost dijakov, ne pa ga navajati na hinavstvo in neznačajnost; posebno če ima ta šola nalogo, da izoblikuje bodoče učitelje.

Prav zaradi tega bi se rade prav toplo zahvalile vsem tistim profesorjem, ki so nas znali pritegniti s svojo osebnostjo, se nam znali približati in nas voditi v svet kulture po poti, ki nas je obogatila in nam pomagala na dolgi in težki, vendar prav zaradi tega tako bogati in zanimivi poti zorenja.

Dijakinje IV. B razreda učiteljšča A. M. Slomšek Trst, junija 1989

Pripis uredništva: Čeprav je bilo gornje pismo očitno napisano že pred časom, so nam ga podpisane dijakinje šele včeraj prinesle v redakcijo. Očitno so hotele dobro premisliti, preden so svoje kritične misli oddale v javnost. Vsekakor pismo obravnava nekatere pekoče teme našega šolstva in ga zato objavljamo v celoti. Morda pa bo imel še kdo o teh vprašanjih kaj povedati.

Razpis je objavil Uradni listNatečaj za gasilske inšpektorje

V Uradnem listu št. 53, ki je izšel 14. julija, so objavili razpis javnega natečaja za 173 mest za inšpektorje gasilcev (kdor bo sprejet, bo moral na začetku prestati poskusno dobo) z možnostjo napredovanja do vodilnih mest. Na natečaj se lahko prijavijo tisti, ki so na italijanskih univerzah diplomirali iz inženirstva ali arhitekture.

Prosilci morajo izpolniti posebne obrazce, ki jih je mogoče dobiti na pokrajinskih poveljstvih gasilcev, nasloviti pa jih je treba na ministrstvo za notranje zadeve, glavno ravnateljstvo za civilno zaščito in protipožarno službo (Direzione Generale della Protezione Civile e Servizi antincendi, Div. III). Upoštevali bodo samo tiste prošnje, ki jih bodo prejeli do vključno 14. avgusta.

Izbrani na natečaju, ki se na željo lahko izognejo služenju vojaškega roka, bodo opravljali naloge, kot jih predvideva statut vsedržavnega korpusa gasilcev. Jamčili bodo varnost državljanov s protipožarnimi preventivnimi dejavnostmi, s prevevncijo industrijskih nesreč in z zaščito okolja.

Natečaj nudi mladim dobre zaposlitvene možnosti in perspektivo napredovanja, ki lahko privede tudi do vodilnih mest na pokrajinskih poveljstvih.

Sindikata CGIL razpisal fotografski natečaj na temo Združene Evrope

Deželni zavod za raziskave o sindikalnem gibanju ter o družbenih in gospodarskih problemih Trsta in Furlanije-Juliske krajine je razpisal deveti deželni fotografski natečaj na temo »Moja Evropa: družbene spremembe, okolje, delo, študij, prosti čas. Kako doživljamo v Italiji in v drugih državah perspektivo Združene Evrope«.

Letos je Zavod razpisal natečaj poleti (fotografije bo treba predstaviti od 4. do 29. septembra) prav zato, da bi kandidatom omogočil, da predstavijo posnetke s poletnih potovanj. Kdor ostane doma - piše v tiskovnem sporočilu - pa bo lahko ujel na trak "domača" srečanja z Evropo, in sicer srečanja s turisti, s tujimi delavci in z drugimi gosti.

Pravilnik natečaja je mogoče dobiti na sedežu Zavoda v Ul. Pondaes 8 (NCCdL/CGIL), ali po telefonu na številko 750431, soba št. 222.

gledališča

VERDI

Poletni festival operete 1989 - Nocoj ob 20.30 (red B) druga predstava Strauss-ove opere CIGAN BARON. Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giraldi. Ponovitve: 28. t. m., 1. 8., 2. 8. in 4. 8. ob 20.30, v nedeljo, 30. t. m. ob 18.00.

Jutri ob 18.30 bo v mali dvorani gledališča Verdi Gianni Gori govoril o avstrijskem tenorju Tauberju. Vstop prost.

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI

Jutri ob 21.30 bo na sporedu predstava v angleščini, **ob 22.45** pa v italijansčini.

GRAD SV. JUSTA

Nocoj ob 21.15 bo na sporedu film LILLI E IL VAGABONDO. Jutri bodo predvajali film DUMBO.

MILJE - TRG MARCONI

Nocoj ob 21.00 bo na sporedu večer narečne poezije z naslovom »Omaggio a l'arietta di Trieste«. Poezije bo brala igralka Michela Martini, glasbeno spremljavo pa je pripravil Silvio Donati. Ponovitve jutri, 27. t. m., ob 21.00.

V nedeljo, 30. t. m., ob 21.00 se bo gledališka skupina Il Gabbiano predstala z narečno komedijo MAX, L'ARCI-DUCA FUTIZA'.

koncerti

Scuola di musica 55 - Ul. Carli 10 V petek ob 20.30 bo na sporedu koncert flavistike Marie Ginaldi in kitaristke Emme Gani.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole javlja, da so obrazci za prošnje začasne supplence na razpolago na sedežu sindikata.

Sindikata slovenske šole obvešča štu-dente, ki so dosegli ali bodo dosegli do 30. julija ustrezen študijski naslov za po-učevanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah, da lahko do 5. avgusta vložijo prošnjo na skrbništvo za vključi-tev v dodatno lestvico za supplence v šol-skem letu 1989/90/91.

Učitelji in profesorji, ki dosežejo do 31. julija specializacijo za delo s prizade-timi otroki, morajo v tem roku predložiti na skrbništvo prošnjo s študijskim naslo-vom za vključitev v dodatno lestvico sup-lentov za delo s prizadetimi.

razna obvestila

Ob letošnji **Kraški ohceti** prirejamo RAZSTAVO. Zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (štev. 733086) ali osebno javijo na Odse-ku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Ul. Petronio 4 v Trstu.

izleti

Sekcija KPI Prosek - Kontovel priredi 1., 2. in 3. septembra izlet v Genovo ob priliki vsedržavnega festovala Unità. Cena izleta 210.000 lir, v ceni je vključen prevoz z avtobusom, dve kosili (prvi in zadnji dan) in prenočitve v hotelu. Za informacije in vpisovanje tel. tov. Mariju (tel. 225570) ali tov. Poldu (tel. 225314).

kino

ARISTON - 21.30 **Beatlejuice**, r. Tim Burton, i. Micahel Keaton, Geena Dav-is.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.00 **Prima di mezza-notte**.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **La notte dello sciamano**, shr., □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Cocktail**, i. Tom Cruise.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 **Perversio-ni internazionali**, porn., □□

NAZIONALE IV - 17.30, 22.00 **L'amico americano**, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 **Rain Man**, r. B. Levinson, i. Dustin Hoffman, Tom Cruise.

MIGNON - 16.00, 22.15 **Le streghe di Eastwick**, r. George Miller, i. Jack Nicholson, Cher, □

EDEN - 16.00, 22.00 **Le confessioni bestiali degli italiani**.

VITTORIO VENETO - Zaprto do se-ptembra zaradi popravil.
CAPITOL - 17.00, 22.10 **Aquile d'attac-co**, i. Louis J. Gossett Jr.
LUMIERE FICE - 17.30, 22.15 **L'indiscre-to fascino del peccato**, r. P. Almodov-ar, i. Carmen Maura, □□
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 **Bagno di lingua's per cavalli in calore**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

VODSTVO Društvene gostilne v Dolini obvešča svoje odjemalce, da bo vsak torek v mesecu avgustu gostilna odpr-ta ves dan.

PRODAM po ugodni ceni in v dobrem stanju čebelarje panje A. Znidarsič. Tel. (0481) 20002.

NA TRBIŽU oddajam opremljeno stano-vanje za štiričlansko družino. Tel. (040) 44171.

BLIŽA se Kraška ohcet. Če bi kdo imel srajco, ruto, krpon ali del ženske, moš-ke in otroške noše in ne ve kam z njim, meni bi prav prišlo. Tel. (040) 228766.

NA OPČINAH se je izgubila srednje ve-lika psička Pika umazano bele barve, s kratko dlako, kratkim repom in z rde-čo ovratnico. Kdor jo je videl, naj po-kljiče na tel. (040) 213912.

KDORKOLI je videl potek cestne nesre-če v Ul. Flavia v bližini Fiata Grandi in Renaulta v ponedeljek, 17. t. m., ob 7.45 med rdečim A112 in lancio delto beige barve, ob priliki obteženega prometa zaradi izrednega prevoza, naj telefonira na tel. (040) 231002 ali 364104.

ČISTOKRVNE MLADIČE z rodovnikom šampionskih staršev avtohtone pasme kraški ovčar prodajamo. Za informaci-je tel. na št. (040) 220110.

V NAJEM iščemo poslovne prostore, približno 300 kv. m. v Gorici. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Poslovni prostori".

PREŽIVITE dopust v Senožečah - **VILA MARIJA** v čudovitem okolju nekdanjega gradu z gozdom za hišo. Marija Jelačin, Senožeče, tel. (003867) 76247, Koper tel. (003866) 24641.

PODARIM en mesec in pol starega volj-čaka. Tel. 220333 od 19. do 20. ure.

čestitke

V Logu praznuje danes teta ANA svoj god. Iskreno ji čestitajo in želijo še na mnoga zdrava leta Pierina, Mar-čela in Mariza z družino.

Za uspešno opravljeno maturo česti-ta LARI TINTI družina Floridan.

razstave

Na gradu sv. Justa je na ogled razsta-va slikarja WILLIEMA KLEINA. Razsta-va je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V okviru Mednarodne poletne aka-demije likovne umetnosti bo v letoš-njem juliju v Devinu slikarski tečaj, ki ga bodo vodili in tudi obiskovali sever-noameriški docenti. Podrobnejša pojasni-la na tel. št. 34134.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu je na ogled razstava lepakov v organizaciji Amnesty International. Ur-nik: ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V galeriji v Miljah - Ul. Roma 20 - bodo v soboto, 28. t. m., ob 18. uri otvorili razstavo 40 grafičnih del slikarja Aldo BRESSANUTTIJA.

V občinski galeriji - Trg Unità bodo jutri ob 19. uri odprli razstavo slikarja SILVANA SPESSOTA.

V palači Costanzi je na ogled 22. de-želna razstava grafik.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 26. julija 1989

DOBRINA

Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.41 - Dolžina dneva 15.00 - Luna vzide ob 24.15 in zatone ob 15.13.

Jutri, ČETRTEK, 27. julija 1989

DUŠANA

PLIMOVANJE DANES: ob 4.20 najviš-ja -4 cm, ob 8.41 najnižja -12 cm, ob 16.21 najvišja 34 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 30 stopinj, zračni tlak 1017,1 mb pada, veter 12 km na uro vzhodnik, vlaga 62-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Riccardo Giorgi, Sa-muel Re, Andrea Benedetti, Francesca Primossi, Alessandro Ungaro, Roberta Giorgi, Carmen Gambin.

UMRLI SO: 71-letni Alseno Ridoni detto Berti, 63-letni Giorgio Cheti, 58-letna Vilma Barnaba, 84-letna Maria Co-retti, 74-letni Silvester Zobec, 30-letni Robert Henry Mogorovich, 58-letni Gil-do Goia, 58-letni Costantino Prelz.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 24. julija

do sobote 29. julija 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), **OPČINE** - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnuj-nejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), **OPČINE** - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnuj-nejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), **OPČINE** - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnuj-nejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praz-nična od 8. do 20. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1366,300	1355.—
Nemška marka	721,740	721.—
Francoski frank	212,780	210.—
Holandski florint ...	639,740	637.—
Belgijski frank	34,455	34.—
Funt sterling	2220,550	2200.—
Irski šterling	1927,700	1910.—
Danska krona	185,600	183.—
Grška drahma	8,334	8.—
Kanadski dolar	1148,250	1135.—

Do konca julija še možen vpis v tečaj 150 ur

Sindikata slovenske šole obveš-ča, da je še do 31. julija možen vpis v tečaj 150 ur za doseglo dip-lo-me nižje srednje šole.

Tečaj je dostopen vsem delav-cem in tistim, ki bodo do 31. de-cembra 1989 dopolnili 16 let (za tiste, ki še niso dopolnili 23 let, je obvezna diploma osnovne šole). Tečaj je brezplačen in traja eno leto, od septembra 1989 do maja 1990, skupno več kot 350 ur. Učne načrte bodo udeleženci predisku-tirali skupaj s profesorji ob pod-pori sindikalnih organizacij in v luči dosedanjih izkušenj.

Komisijo za zaključni izpit se-stavljajo profesorji, ki poučujejo na tečaju. Po uspešno opravlje-nem izpitu prejmejo udeleženci diploma nižje srednje šole.

Vpisati se je mogoče na sedežu Sindikata slovenske šole v Ul. Carducci 8, in sicer še danes med 11. in 12. uro. Poleg tega vpisujejo vsak dan tudi na nižjih srednjih šolah Ivan Cankar (Ul. Frausin 12, tel. 774046) in Simon Gregorčič (Dolina 210, tel. 228132).

Kdor želi obiskovati tečaj, mora izpolniti poseben obrazec in mu priložiti rojstni list na prostem pa-pirju. Tisti, ki še niso dopolnili 23 let, pa tudi zadnje spričevalo.

razne prireditve

KD Primorsko vabi na ŠAGRO V BO-ROV GOZDIČ v Mačkoljah 28., 29., 30. in 31. julija. V petek in ponedeljek ples od 20. ure dalje z ansamblom Pomlad, v so-boto in nedeljo pa z ansamblom Štajer-skih 7. V nedeljo ob 19. uri nastop plesne šole KD F. Prešeren iz Boljunca. Sodelo-vali bosta Vanka in Tonka. Kioski bodo delovali od 17. ure dalje, v nedeljo pa od 14. ure dalje.

prispevki

Namesto cvetja na grob Silvije Ferlu-ge darujeta Milka Batič z družino (Lo-njer) in Vida Grgič (Padriče) 20.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah in 20.000 lir za obnovo Ljudskega doma v Treb-čah.

Namesto cvetja na grob pok. Bruna Terčona iz Prečnika darujejo družina Ludvik Mokole (Prečnik) 50.000 lir, družina Radovan Šemec (Prečnik) 20.000 lir, družina Boris Zidarič (Šempolaj) 120.000 lir, Viktor Ukmar (Nabrežina kampolom 27/A) 30.000 lir ter Franko Milič (Šempo-laj 25) 30.000 lir za vzdrževanje spomeni-ka padlim v NOB v Prečniku.

V počastitev spomina ob 3. obletnici smrti Josipa Šušteršiča darujeta žena Marija in sin Marjo 100.000 lir za PK Bor.

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspe-dit (tel. 040/7796610) vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure) o spremembi naslova **vsaj pet dni pred odhodom**.

Uprava Primorskega dnevnika

	25. 7. 1989		
	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen		9,582	9,400
Švicarski frank		836,830	832.—
Avstrijski šiling		102,390	102.—
Norveška krona		196,130	194.—
Švedska krona		211,200	209.—
Portugalski eskudo .		8,608	8,20
Španska peseta		11,503	11,20
Avstralski dolar		1026.—	980.—
Jugoslov. dinar		—	0,05
ECU		1494,300	—

BCIKB	BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA	Tel. / Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611
-------	---	--

informacije SIP uporabnikomPlačilo telefonskega računa za 4. dvomesečje 1989

Opozarjamo abonente, da je že zapadel rok za poravnavo telefonskega raču-na za 4. dvomesečje 1989.

Opozarjamo vse, ki računa

Glasbeniki niso pozabili na potresence v SZ

Rubelj za Armenijo

Kmalu po potresu v Armeniji je skupina glasbenikov in umetnikov sprožila pobudo z zgovornim naslovom *Rubelj za Armenijo*. Pobuda, ki je pritegnila in spodbudila celo vrsto znanih imen, saj so bili koncerti v največjih italijanskih mestih, se nadaljuje tudi še v poletnih mesecih. Tako bo v petek v Riminiju, ob podpori dežele in pokroviteljstvu občine, koncert treh znanih glasbenikov: prvi bo nastopil temnopolti trobentar Miles Davis (na sliki ob otvoritvi jazz festivala v Rotterdamu), poldrugo uro kasneje bo stopil na oder rock pevec Joe Cocker, zadnji pa se bo občinstvu predstavil Zucchero s koncertom Oro, incenso e birra, kot je tudi naslov njegovi zadnji plošči. V resnici gre za tri ločene koncerte, ki si bodo sledili na istem mestu, zanimivo pa je, da je prav Joe Cocker vplival na Zucchero glasbeni uspeh. Skladu za Armenijo je namenjen en rubelj za vsako osebo, ki se bo udeležila koncerta.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Na ameriških ekranih blestijo ženske

Candice Bergen v vlogi novinark Murphy Brown

Čas, ko so na televiziji nastopale prikupne napovedalke in resnobni novinarji, je že zdavnaj za nami. Že skoraj povsod vodijo glavna televizijska poročila tudi novinarke, ki so sicer praviloma precej privlačne, medtem ko so estetska pravila za moške voditelje tv dnevnikov zaenkrat popustljivejša. Po postopni rasti popularnosti televizijskih novinarj pa je odkritje letošnjega leta dejstvo, da so ženske tv zvezde bolj plačane od moških.

Vest prihaja iz ameriškega nadvse bogatega in tekmovalnega televizijskega sveta. Čeprav so se zadnja leta številne novinarke pojavljale na vseh tv postajah, je bilo voditeljic oziroma glavnih komentatork malo. Še do nedavnega je namreč vladalo prepričanje, da mitičnega anchormana Walterja Cronkita ne bo nikoli mogla zamenjati ženska. Pa ga je, saj je nov simbol tv poročanja velikana CBS, pri kateri je bil dolga leta zaposlen Cronkite, postala ženska kitajskega porekla Connie Chung.

Sicer so si pravico, da nastopajo v tv poročilih istočasno priborili pripadniki »nebelih« ras, jezikovnih in verskih manjšin ter seveda ženske. Leta '72 so namreč v ZDA odobrili Equal Employment Opportunity Act, ki je zahteval tudi od privatnih podjetij, da upoštevajo zakone proti verski, spolni, narodnostni ter rasni diskriminaciji. Ker se v ZDA uspeh v glavnem meri v denarju, pomeni, da so blestečim tv novinaricam največje ameriške mreže pripravljene plačati astronomske honorarje. In to se je tudi zgodilo, ko so si dejansko networki CBS, ABC in NBC naravnost kradli najbolj uveljavljene voditeljice večernih dnevnikov ali drugih informativnih oddaj.

Ob ugotavljanju dolarske »vrednosti« ameriških tv novinarj so se razvile tudi bolj ali manj znanstveno utemeljene razprave o vzrokih njihovega prodornega uspeha. Anketa med ameriški gledalci je pokazala, da si večina želi lepih ter agresivnih novinarj. Moški zato, ker hočejo biti očarani,

ženske pa se rade gledajo v njih. Vsekakor lep izgled ni dovolj: novinarji-voditelji večernih tv dnevnikov morajo biti tudi profesionalno na višini in kljub zaželeni agresivnosti dovolj ugajeni v podajanju vesti.

Za moške in ženske velja pravilo, da ne smejo biti pretogi, vendar nedvomno elegantni. Očitno kombinacija vznemirljivih vesti v elegantni preobleki trenutno bolje uspeva ženskam, na katere so stavili vsi televizijski mogotci. Neslutni uspeh pa ne žanjejo samo preplačane tv voditeljice, kot sta lahko slavni ter vplivni Diane Sawyer in že omenjena Connie Chung, temveč tudi igralke, ki nastopajo v raznih televizijskih nadaljevalnikah na temo ženske uspešnosti na televiziji.

Čeprav sta lep izgled ter ugajen nastop odločilna aduta za uspeh televizijske novinarke, lepota ni vse. V ZDA je namreč na področju novinarstva pogorelo veliko zmagovalk lepote

nih tekmovalj, ki so si priborile mesto na ekranu. Istočasno pa še obstajajo predsodki v nasprotni smeri, saj uveljavljene novinarke, ki po splošnem mnenju niso dovolj privlačne, ne postanejo voditeljice dnevnikov.

O zmagovitem prodoru žensk na ameriške ekrane so se razpisali časopisi ter revije. Po mnenju uglednega Newsweeka številčnejša prisotnost, ki si je zagotovila naslovne vloge v informativnih oddajah, še ne pomeni, da je na televizijo prodrl feministični duh. Šlo naj bi le za logično posledico menjave publike: ugotovili so namreč, da v večernem pasu sledijo sporedom v glavnem ženske stare od 18 do 49 let. Zato je prišlo tudi do vsebinske spremembe pri nadaljevalnikah, ki jih predvajajo v istem pasu: prej so v njih nastopale raztresene gospodinjice, plahe asistentke ali enostavne žene, zdaj pa nastopajo v njih zdravnice, odvetnice in seveda novinarke.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 11.25 Vremenska napoved 11.30 Izjava ministrskega predsednika Giulia Andreottija 13.00 Nadaljevanka: Santa Barbara 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Srečno poletje! 14.10 Film: Schiavo della furia (krim., ZDA 1948, r. Anthony Mann, i. Dennis O'Keefe) 15.30 Dokumentarec: Viaggio in Italia 16.30 Mladinska oddaja: Big Danes v parlamentu 17.35 Film: Bellezze in bicicletta (kom., It. 1951, r. Carlo Campogalliani, i. Silvana Pampanini, Renato Rascel) 19.10 Nadaljevanka: Santa Barbara 19.40 Almanah in dnevnik 20.30 Nanizanka: La signora in giallo 21.30 Variete: C'era una volta... io Renato Rascel 22.30 Dnevnik 22.40 Šport v sredo: italijansko prvenstvo v atletiki 24.00 Dnevnik 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni	RAI 2 12.00 Nan.: A passo di fuga 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Rubrika: Trentatre 13.45 Nadaljevanka: Capitol 14.30 Dnevnik - gospodarstvo 14.45 Poletna oddaja: Tutti fruttii, vmes rubrika Mente fresca 15.25 Nanizanka: Lassie 15.50 Risanka: Il cucciolo 16.20 Film: OSS 117, a Tokio si muore (krim., Fr. 1967, r. Michel Boisrond, i. Frederick Stafford) 17.55 Videocomic 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Film: Le due signore Greenwille (dram., ZDA 1987, r. John Erman, i. Ann Margret, Claudette Colbert, 1. delj) 22.10 Dnevnik - nocoj 22.20 Nanizanka: Hill Street giorno e notte 23.10 Nočni dnevnik 23.20 Reportaža: Druga polovica noči 23.55 Film: Vita privata di un pubblico accusatore (krim., Fr. 1975, r. Jorge Grau, i. Fernando Rey)	RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Videobox 14.30 Dokumentarec: Lo spettacolo in confidenza - Massimo Troisi 15.15 Film: La carica dei 600 (pust., ZDA 1936, r. Michael Curtiz, i. Erroll Flynn) 17.05 Dok. oddaja: Drobci 17.15 Film: Sabato sera, domenica mattina (dram., VB 1960, r. Karel Reisz, i. Albert Finney) 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dok.: Pred 20 leti 20.00 Dok. oddaja: Geo Estate 20.30 Film: Colpo grosso alla napoletana (kom., ZDA 1967, r. Ken Annakin, i. Vittorio De Sica, Raquel Welch), vmes dnevnik 22.25 Zabavna oddaja: Pronti a tutto 22.55 Avtorska TV: M. Antonioni - Chung Kuo Cina (3. del) 23.55 Nočni dnevnik 0.10 Nočna glasba: Mozart z virtuozij berlinske Filharmonije 0.25 Dok.: Pred 20 leti	RTV Ljubljana 1 16.30 Video strani 16.40 Poletna noč (pon.), vmes nadaljevanka Mamillo je smrt (zadnji del) in nanizanka Alo, alo (8. del) 18.00 Dnevnik 18.05 Poslovne informacije 18.10 Mozaik. Informativna oddaja: Alpe Jadran 18.40 Spored za otroke in mlade: lutke Robin in Rozi - Mornarska skrinja, 18.50 Ena, dva, tri, kdo se vode ne boji? 19.05 Video strani 19.10 Risanka 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.25 TV Okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Film tedna: Na zadnji postaji (dram., Arg. 1985, r. Alejandro Doria, i. Antonio Gassale, Julio de Grazia) 21.50 Dnevnik in vreme 22.10 Informativna oddaja za goste iz tujine 22.15 Poletna noč, vmes nadaljevanka Težko breme (r. George Ogilvie, 1. del) in nadaljevanka Hooperman (8. del) 1.15 Video strani	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Dokumentarna oddaja: Campo base (vodi Ambrogio Fogar, pon.) 14.10 Nogomet: finale pokala pokalnih prvakov, Barcelona-Sampdoria (pon.) 16.00 Šport spektakel: wrestling AWA, košarka NBA Boston-New York, film Zgodba Isiaha Thomasa (1. del), surf 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičišče 20.00 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po želji 20.30 Tenis: finale Teniškega prvenstva Italije, Mancini-Agassi (pon.), vmes (približno ob 22.00) TVD Novice 24.00 Posebna oddaja o Teniškem prvenstvu Italije	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Iz Dvignjene zavese; 9.15 Otroški kotiček: Detektiv mojster Blomkvist (zadnji del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Glasbeni listi, 12.00 Moja šola radiestetije in bioterapije, 12.40 Foklorna glasba; 13.20 Poletni mozaik: Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.45 Beležka; 15.30 O poeziji: Iz zemlje gre v trto; 16.00 Pogled v restavratorsko delavnico; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe: Dnevnik in spomini Staneta Kavčiča, nato Glasbeni listi; 19.00 Zaključek.
CANALE 5 8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana - Luna di miele 11.15 Aktualno: Forum - Il pranzetto è servito 12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom 12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 13.30 Variete: Rivediamoli 14.30 Nanizanka: Love Boat 15.30 Film: 7 donne dall'inferno (vojni, ZDA 1961, r. Robert Webb, i. Patricia Owens, Denise Darcel) 17.30 Nanizanka: Hotel - Intrighi 18.30 Rubrika: Agenzia matrimoniale (vodi Marta Flavi) 19.00 Kviza: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori 20.30 Kviza: OK il prezzo è giusto (vodi Iva Zanicchi), 22.30 Il gioco dei nove (vodi Raimondo Vianello) 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate 0.45 Film: Gli ostaggi (vestern, ZDA 1955, r-i. Ray Milland)	RETE 4 8.00 Nanizanka: In casa Lawrence - Caccia alle streghe 8.50 Film: Prima di sera (kom., It. 1953, r. Piero Tellini, i. Paolo Stoppa) 10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.45 Nadaljevanka: Sentieri, 14.45 La valle dei pini, 15.40 Così gira il mondo, 16.40 Aspettando il domani 17.00 Nanizanka: California - Terrore al telefono 18.00 Nad.: Febbre d'amore 19.00 Nanizanki: General Hospital, 19.30 Baretta - Poliziotti a tempo pieno 20.30 Film: Terremoto (dram., ZDA 1974, r. Mark Robberson, i. Charlton Heston, Ava Gardner) 22.45 Film: Che fine ha fatto Baby Jane? (dram., ZDA 1961, r. Robert Aldrich, i. Bette Davis, Joan Crawford) 1.15 Nanizanki: Agente speciale - Non ti scordar di me, 2.15 Ironside	ITALIA 1 8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon 14.00 Variete: Megalavishow 14.15 DeeJay Beach 15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke 18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West 19.00 Nanizanka: Riptide 20.00 Risanka: Siamo fatti così 20.30 Nanizanke: Scuola di football, 22.30 Starsky and Hutch, 23.30 Brothers 24.00 Dokumentarec: Cinque anni di avventura 0.35 Nanizanki: Taxi, 1.05 Kung-fu	TMC 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.00 Nadaljevanka: La lunga notte 12.45 Ogljedalo življenja 13.30 Vesti in šport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dok. o naravi 15.00 Nan.: Sceriffo Lobo 16.00 Film: Il prigionieri dell'isola degli squali (pust., ZDA 1936, r. John Ford, i. Warner Baxter) 18.00 Aktualno: TV donna 19.00 Nanizanka: Operazione ladro	TELEFRIULI 11.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan 12.00 Rubrika: Il salotto di Franca 12.30 Nanizanka: Medusa 13.00 Dnevnik 13.30 Rubrika o kolesarstvu 14.30 Glas. odd.: Music box 17.45 Nadaljevanka: Eredità della priora (1. del) 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nad.: I naufraghi 20.30 Tv film: Come è bella la città (kom.) 22.00 Nanizanka: Angoscia 22.30 Morski sporti 23.00 Dnevnik, nato dražba 24.00 Inf. oddaja: News	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska in kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Naših 40 let; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.
TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italija 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Voden govorno-glasbeni program; 8.00 Radijska igra za otroke; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival parade; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepsih sedem; 10.40 Svet družine; 11.00 Srečanja; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.00 Kompasovi napotki; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Ob treh popoldne; 16.05 Disco scoop; 17.05 Bubbling; 18.35 Mi in vi; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni spored.			

Ekologija v ospredju zasedanja na pokrajini

Sporni dokument koalicije o lovu ptic ni prodril - prejel je le deset glasov

Ekologija je s silo vdrla v pokrajinski svet. Primerjava je videti sicer nekoliko posiljena, vendar kar ustreza oceni dejanskega poteka včerajšnje seje pokrajinskega sveta. Ekologija v različnih aspektih in pomenih: v začetku seje kot vprašanja okolja, od problematike, ki jo predstavljajo alge v morju, do zaščite redkih živalskih vrst, od dokumenta o smotnih ukrepih za zmanjšanje števila ptic, ki se jih lahko zajame v mreže, (mimogrede, dokument ni bil potrjen, čeprav ga je predlagal, na eni prejšnjih sej načelnik svetovalske skupine KD), do posebne vrste ekologije, ki se nanaša na sklepanje političnih zavezništev. Razlog za razpravo o tem vprašanju je bil odstop republikanskega predstavnika Enzia Vollija. Njegovo mesto je prevzel Gianfranco Gandin, kot prvi neizvoljeni.

Na poseben pomen zamenjave in še zlasti na način, kako je od tega prišlo je posebej opozoril zeleni Fiorelli, ki je zadevo uokviril v pred kratkim doseženi sporazum med petimi stranka-

mi, ki, kakor znano, zadeva, poleg prisotnosti, oziroma porazdelitve oblasti v občinah in na pokrajini, tudi druge ustanove. Fiorelli je dejal, da je bilo že od vsega začetka slišati za določene pritiske, za Vollijev odstop, ker da je bil preveč samostojen.

V razpravo o Vollijevem odstopu, (menda so na odločitev delno vplivale tudi delovne obveznosti) so posegli še nekateri drugi svetovalci. Proti odstopu so glasovali komunisti in dva predstavnika zelenih.

Omenili smo, da je bila v ospredju sinočne seje ekologija. O različnih vprašanjih okolja so govorili komunist Puntin (alge), misovec Cosma, demokristjan Bergamin, zeleni Giorgi in končno predsednik Crisci, ki je na nekaj vprašanj odgovoril.

In končno je na ekološkem vprašanju zdrsnila koalicija. Dokument, ki so ga 20. junija predložili in podpisali načelniki svetovalskih skupin KD, PSI, PSDI in SSk, glede varstva ptic in omejevanja ulova ni prodril. Zanj je

glasovalo samo deset svetovalcev. Prav toliko proti.

Zadeva je dodatno zanimiva: porde-nonski dnevnik Il Corriere di Pordenone, je že v ponedeljkovi številki, torej en dan pred sejo, poročal, da je goriški pokrajinski svet odobril pomembnem dokument o omejevanju lova na ptice, ki ga je predlagal svetovalec KD Bergamin. Na to vprašanje je opozoril svetovalec Fiorelli in ožigosal vse preveč razširjeno prakso, da si razni odborniki in vidnejši svetovalci na lastno pest delajo reklamo...

Pokrajinski svet bo zasedal tudi danes popoldne, ko naj bi z dnevnega reda spravili vrsto vprašanj, ki zadevajo imenovanja predstavnikov pokrajine v raznih organizmih. Med drugim naj bi končno obnovili predstavništvo pokrajine v razširjenem odboru Trgovinske zbornice. Doslej so Pokrajino predstavljali Silvino Poletto, Alberto Tomat in Edoardo Bressan. Prva dva že več kakor leto dni nista več pokrajinska svetovalca.

Delovno srečanje med ZSKD in ZSKP

Ocena dosedanjih skupnih pobud in možnosti novega sodelovanja

V okviru rednih stikov v zadnjih sezonah sta se v ponedeljek zvečer predsedstvi obeh osrednjih kulturnih organizacij na Goriškem, Zveze slovenskih kulturnih društev in Zveze slovenske katoliške prosvete, srečali, da bi ocenili vse možnosti skupnega sodelovanja.

Uvodoma je predsednik goriške ZSKD Rudi Pavšič podčrtal značilnosti letošnje sezone, ki je potrdila skrb za večjo kulturno prisotnost predvsem v mestu. S tem v zvezi je Pavšič omenil pomembno vlogo Kinoateljaja in Gledališke skupine, saj sta prav ti dve skupini, ob ostalih dejavniki, bistveno prispevali, da se je ljubiteljska kultura v mestu obogatila in dobila nove dimenzije.

Kar zadeva stike s katoliško prosveto, ti so bili pozitivni, tako med osrednjima organizacijama, kakor tudi med včlanjenimi društvi. Za primer velja omeniti združevanje pevskih moči v Podgori ter skupno prizadevanje v Ronkah v okviru novoustanovljenega društva Jadro.

Tudi predsednik ZSKP Damjan Paulin je ugodno ocenil dosedanje delovanje in naglasil potrebo, da bi v bo-

dočem to dogovarjanje okrepili tudi kar zadeva novogoriško ZKO oziroma osrednjo iz Ljubljane.

Pri ocenjevanju raznih možnih skupnih pobud je bila iznešena želja po ustanovitvi enotnega mladinskega zbora, ki bi bil tudi reprezentančnega značaja, kakor tudi skrb za skupno pripravo seminarjev in izpopolnjevalnih večerov za člane amaterskih gledaliških skupin. Ob tem so si predstavniki obeh organizacij bili edini v oceni, da bi kazalo pripraviti večjo, odmevnejšo prireditev (podobno kot Gregorčičeva proslava) oziroma manifestacijo, pri kateri bi sodelovale kulturne skupine včlanjene v obeh organizacijah.

Na srečanju je tekla beseda še glede abonmajske gledališke sezone, za uspeh katere si morata prizadevati obe zvezi, kakor tudi o nui pri premagovanju določenih miselnih pregrad, ki so v današnjem času očitno že zastarele in škodijo razvoju naše skupnosti.

Kar zadeva realizacijo skupnih pobud pa se bosta vodstvi ZSKD in ZSKP še sestali in sestavili delovni program.

Stališče CNA glede davka ICIAP Odras odsotnosti davčne reforme

Na pobudo združenja obrtnikov CNA je bilo v ponedeljek v Kulturnem domu v Gorici zborovanje, na katerem so razpravljali o različnih aspektih novega občinskega davka na gospodarske storitve. Zborovanje je bilo pokrajinskega značaja, udeležili pa so se ga tudi številni predstavniki in člani SDGZ. V razpravi, ki je sledila uvodnemu poročilu, so prišla na dan naslednja stališča in ugotovitve: pomanjkanje ustrezne razvojne politike za drobno gospodarstvo, uvedba davka ICIAP pomeni dodatno obremenitev gospodarstva, zlasti drobnega gospodarstva in je v nasprotju z deklariranimi smernicami reforme davčnega

sistema, obstajajo utemeljeni dvomi glede ustavnosti ukrepa. Na zborovanju so kritizirali tudi krajevne ustanove, ki so sprejemale odločitve brez kakršnekoli konzultacije z gospodarskimi operaterji, oziroma njihovimi strokovnimi združenji.

Na zborovanju so poverili mandat pokrajinskemu, deželnemu in državnemu vodstvu organizacije, da tudi v sodelovanju z drugimi strokovnimi zvezami, da pobudo za posodobitev fiskalnega in upravnega sistema. Danes bo zasedal pokrajinski svet CNA in razpravljal o istih vprašanjih, ki so bila predmet ponedeljkovega srečanja.

Na Občini deluje od včeraj informacijska služba za ICIAP

Goriška občinska uprava obvešča, da so včeraj uvedli, v uradu za davke, posebno službo, ki nudi informacije v zvezi z izpolnjevanjem prijav in plačilom davka na gospodarske dejavnosti (ICIAP). Kakor znano, zapade 31. t. m. rok za poravnavo obveznosti.

Interesenti lahko zaprosijo za informacije vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 16. do 18.30. Ob sobotah popoldne so uradi zaprti.

V omenjenih uradih so tudi na razpolago obrazci na katerih se izpolni prijava, obrazci za polog na poštnem tekočem računu in pola z navodili za izpolnitev prijave.

Glede predložitve, oziroma izročitve prijave, občinska uprava obvešča, da se prijave lahko pošljejo tudi po pošti, priporočeno pismo s povratnim potrdilom, naslovljeno na Občinski davčni urad (Ufficio Tributii). V tem primeru se kot rok predložitve upošteva datum izročitve priporočenega pisma na pošti.

Deželni odbor izrekel soglasje glede nove bolnišnice v Gorici

V Gorici bodo vendarle gradili novo bolnišnico in sicer na območju Ulice Tuscolano (za obstoječim kompleksom). Deželni odbor je namreč pred kratkim odobril sklep s katerim je upravni odbor KZE spremenil prejšnji načrt, ki je predvideval posodobitev in preureditev obstoječih struktur, in se odločil za gradnjo novega objekta. Deželni odbor je tudi izrekel soglasje glede lokacije novega objekta.

V novi bolnišnici bo, po sedanjih podatkih, 588 postelj razmeščenih v enakem številu oddelkov, kakor doslej, vrsta ambulant, laboratorijev, prostori za administrativne službe. Po dograditvi nove bolnišnice, je predvideno rušenje stare, medtem ko bodo bivšo bolnišnico za pljučne bolnike preurediliv objekt za bivanje ostarelih in zdravniške pomoči in stalne oskrbe potrebnih občanov.

Načrt gradnje bolnišničnih objektov, tako kakor je zdaj sestavljen, predvideva nadalje prenovitev objektov nekdanje psihiatrične bolnišnice, kjer naj bi uredili ambulate in opremili prostore za nekatere osnovne zdravstvene storitve ter zgradili nov objekt, kamor bi preselili službe

s področja javnega zdravstva, prevetilne, veterine itd.

Čeprav je deželni odbor izrekel svoje soglasje, se zdi, da bo, preden bo steklo načrtovanje treba rešiti še nekaj, niti ne enostavnih vprašanj. Na prvem mestu je seveda vprašanje finančnega načrta. Počakati bo najbrž treba na nov dekret s področja javne finance, ki je v pripravi. Po drugi strani pa je menda prav deželni odbor priporočil, naj se najprej reši vprašanje zagotavljanja finančnih sredstev.

V prihodnjih mesecih bo treba tako rešiti še niz vprašanj, med drugim tudi določiti katere posege bo treba izvesti na obstoječih objektih (ne glede, da jih bodo zatem porušili), da se zagotovi normalno delovanje javnih zdravstvenih služb, do predaje novega objekta. To pa ne bo tako kmalu.

Izdelan načrt civilne zaščite v primeru poplav

Goriška prefektura sporoča, da je izdelan načrt posegov za zaščito prebi-

valstva v krajih vzdolž Soče, ki bi bili prizadeti ob morebitnih poplavih. Načrt so izdelali v sodelovanju z občinskimi upravami ter s pokrajinskim ravnateljstvom državnega tehničnega urada. Načrt je sestavljen ob upoštevanju kriterijev za čim hitrejšo mobilizacijo reševalcev in razpolaganje z opremo vojske, gasilcev, občin, posameznikov.

Predvidoma v jeseni bodo s praktično vajo preizkusili funkcionalnost načrta civilne zaščite.

razna obvestila

Občinska uprava Sovodnje obvešča, da bo mesečna nabiralna akcija odpadnega papirja in drugega materiala jutri, v četrtek, 27. t. m. Ukrep je v zvezi s prepovedjo vožnje tovornjakov na praznične in predpraznične dni.

izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi v nedeljo, 30. julija, izlet na Creta Forata (2.462 m) nad Sappado. Vrh je vključen v Pot prijateljsstva. Prevoz s lastnimi sredstvi, odhod s Travnika ob 7. uri. Vodja izleta Ivo Berdon.

V Vipavi ujeli poldrugi meter dolgega in trideset kilogramov težkega soma

Ribiška sreča se je nasmehnila Valterju Montiju

Ujeti 30-kilogramskega soma v Vipavi ni enostavno. Potrebni sta sreča in spretnost. Tako spretnosti kakor sreče, ima dovolj Valter Monti, predsednik ribiške družine v Sovodnjah. V ponedeljek zvečer je v Vipavi, med Pečjo in Gabrjami, ujel 152 centimetrov dolgega soma, težkega 30 kilogramov, ki ga je sicer zalezoval, kakor sam pravi, že nekaj tednov.

V več kakor polurnem boju z za naše kraje prav gotovo izjemno veliko ribo, mu je pomagal Ivo Boškin iz Gabrij. "Ni bilo enostavno "pošast" spraviti na suho", je pripovedoval v ponedeljek zvečer, v gostilni Rubijski grad, kjer so ribo občudovali gosti in še bolj številni radovedneži, ki se niso mogli načuditi, da je orjaški som sploh lahko živel v Vipavi.

Valter Monti, ki je z izjemnim plenom prav gotovo postal pokrajinski prvak, morda pa celo deželni prvak, je povedal, da je prisotnost ribe zasumil že pred kakšnim tednom in da mu firbelc ves ta čas ni dal miru. Kakšno strategijo je pri tem uporabil, nismo uspeli izvedeti, saj ima vsak ribič svoje skrivnosti. Najbrž je ribo ves ta čas nekako navajal na hrano in vabo, ki je bila v ponedeljek odločilna. "Prišel je na polento", je potrdil spretni in obenem srečni ribič, ki nam je izdal tudi skrivnost, da je trnek bil pritrjen na vrhvice debeline 0,40. Tanjša nit najbrž ne bi vzdržala.

Vipava je, kakor potrjuje prav ponedeljkov dogodek, poskrbela za novo presenečenje. Reka le ni tako onesnažena, kakor se zdi, sicer bi rib v njej ne bilo več. Pred nedavnim smo poročali o ulovu orjaških krapov, som pa je presegel vse dosedanje rekorde. Ob tem se postavlja vprašanje, kako bi tako velika riba sploh preživel, če v Vipavi ne bi bilo tudi drugih, manjših rib. Gre namreč za roparico, ki dnevno potrebuje precejšen zalogaj hrane. Podnevi običajno ždi v mirni globoki vodi, ponoči pa se spravi na lov. Ob tem velja povedati, da so somi v Vipavi in sicer bolj redko tudi v Soči, prisotni šele nekaj let. V krajih, kjer je ta vrsta doma (Donava in njeni pritoki, vodni tokovi v Sovjetski zvezi), lahko doseže tudi dolžino treh metrov in težo nad sto kilogramov.

V Vipavi so pri Biljah pred kakšnim letom ujeli nekaj nad 20 kilogramov težkega soma. Zadnji primerek je, kot se zdi, prav zares izreden.

Na rob dogodka naj zabeležimo še tole: člani ribiške družine menijo, da si je Valter Monti, ki je predsednik družine, z ulovom vsekakor zagotovil pravico in ugled, da ostane na tem mestu še nekaj mandatov.

Som v rokah Valterja Montija in Iva Boškina (foto Klemše)

Nobenih novosti glede bučnega streljanja v petek

Zdi se, da sta preiskavi o eksplozijah v petek zvečer, ki so povzročile nekaj gmotne škode in predvsem preplah med prebivalstvom, običajni na mrtvi točki. Tako je mogoče sklepati iz odgovorov, ki so nam jih posredovali tako na poveljstvu karabinerjev kakor na kvesturi. O zadevi se namreč vodita dve preiskavi.

Kakor smo poročali v nedeljski številki, so v petek med 21. in 22. uro ter nato nekaj po 23. uri, med državno mejo, Gabrjami in Sovodnjami odjeknile močne eksplozije. Vibracija zraka pa naj bi povzročila nekaj škode na stanovanjskih objektih, saj so (v Rupl) menda popokale šipe v tamkajšnji gostilni. Dogodek bi utegnil biti povezan z izginotjem kakih deset raket proti toči, pred kratkim na območju Dolenj.

■ V mestnem rajonu Sv. Ane se nadaljuje poletni praznik, ki sta ga pruredila domača župnija in sodelovanju s kulturno športno skupino "Borgo S. Anna". Drevi ob 23. uri bo poleg plesa na sporedu tombola z bogatimi dobitki.

Obvestilo sindikata CISL - upokojenci

Pokrajinsko tajništvo sindikata CISL (upokojenci) obvešča, da je Ustavno sodišče z razsodbo št. 821/88 raztegnilo krog upravičencev do odpravnine (odškodnine) INADEL v primeru smrti na delovnem mestu. Pravico do odškodnine imajo, na osnovi omenjene razsodbe, preživeli zakonci, sirote, starši, oziroma bratje in sestre v primeru ko uslužbenec ni bil poročen, oziroma ni imel otrok. Doslej so za izplačilo odškodnine veljali posebni pogoji.

Razsodba Ustavnega sodišča navaja, da bo zavod INADEL moral izplačati odškodnine sorodnikom vpisanih članov, ki so umrli na delovnem mestu ali za posledicami dela po 3. maju 1982. Prav tako bo moral zavod INADEL upoštevati pro-

šnje vlozene pred zgoraj omenjenim datumom.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 16. julija do 22. julija.

OKLICI: oficir Angelo Gallina in gospodinja Rosaria D'Angelo, uslužbenec Dario Lupieri in uslužbenka Antonella Oblascia, trgovce Paolo Lorenti in trgovka Marina Dal Dosso, oficir Giampaolo Giannini in uslužbenka Regina Revelant, zdravstveni obveščevalci Angelo Carra-ro in veterinarka Maria Cristina Da Col.

POROČILI SO SE: finančni izvedenec Antonio Campolo in finančna izvedenka Elisabetta Schincariol, uslužbenec Livio Rozic in uslužbenka Laura Bernasconi.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Pazza«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI Zaprto do 19. avgusta. **VITTORIA** 17.30-22.00 »Femmine morbose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 »Cyborg«, 20.30 »Impotenza«. **SVOBODA** (Šempeter) Danes zaprto. **DESKLE** Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443. **DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU** Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

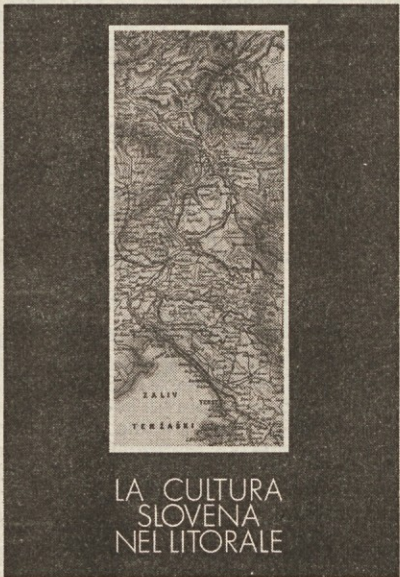
Danes v Gorici ob 9.30, Clara Trevisan por. Colussi iz mrliske veže glavnega pokopališča, ob 11. uri Antonia Galliussi iz splošne bolnišnice na pokopališče v Ločniku.

Na pobudo goriškega Zavoda za družbeno in versko zgodovino Slovenska kultura na Primorskem v zanimivi italijanski publikaciji

Pred dnevi se je v knjigarnah pojavila zanimiva publikacija, ki nosi naslov **La cultura slovena nel Litorale** (Slovenska kultura na Primorskem). V knjigi so zbrani prispevki s seminarja na isto temo, ki ga je oktobra in novembra 1986. leta organiziral goriški Zavod za družbeno in versko zgodovino, knjižno izdajo pa je pripravil prof. Milko Renner.

Knjiga je izraz zanimanja nekaterih goriških krogov za slovensko kulturo nasploh, za književnost in umetnost pa še posebej. S tem svojim zanimanjem premoščajo ovire, ki so še do pred nekaj leti onemogočile (in v nekaterih primerih še onemogočajo), da bi se Gorica izkazala za tisto, kar je dejansko bila in je še: obmejno mesto, v katerem bije poleg italijanskega tudi slovensko srce.

Goriški Zavod za družbeno in versko zgodovino je bil že od nastanka leta 1982. leta eden od pobudnikov zблиževanja obeh narodnostnih skupnosti s svojimi številnimi simpoziji (spomnimo naj le na prvi mednarodni seminar o figuri pomembnega slovenskega cerkvenega dostojanstvenika v goriški škofiji Kocijančiča), okroglimi mizami, spominskimi prireditvami (na primer ob tisočletnici sv. Cirila in Metoda in pokristjanjevanju slovanskih narodov) in še bi lahko naštevali.

Leta 1986 je Zavod pod pokroviteljstvom goriške Pokrajine priredil zelo zanimiv seminar o slovenski kulturi na Primorskem. Seminar, ki so se ga udeležili številni izvedenci s tostran in onstran meje, je bil nov kamenček v še nedokončanem mozaiku sožitja na teh tleh.

K uspehu seminarja so v mnogočem pripomogli uvodni referati, ki so sedaj objavljeni v publikaciji s predstavitvenim tekstom predsednika Pokrajine Criscija, uvodom odbornikov za kulturne dobrine Panzere in za šolstvo Spazzapana in spremno besedo Fulvia Salimbenija.

Prvi referat z naslovom Evropa na slovenskem meridianu in slovenska kultura od začetkov do osemnajstega stoletja. Avtor je najprej zarisal pot, ki jo je morala prehoditi slovenska kultura, da je postala enakopravna s kulturami drugih evropskih narodov, zatem pa se je podrobneje zaustavil pri zgodovinskem pregledu slovenske književnosti od zametkov do konca osemnajstega stoletja.

Branko Marušič je osredotočil svoj referat na kulturo primorskih Slovencev v devetnajstem stoletju, Lojzka Bratuž pa je podrobneje osvetlila kulturno vrenje in protagoniste dvajsetega stoletja.

Emilijan Cevc je pisal o srednjeveški umetnosti v Posočju, Brdih in na Vipavskem, Borut uršič o umetnosti na Goriškem ob sedemnajstega do devetnajstega stoletja, medtem ko je Milko Renner podal pregled umetniškega snovanja v dvajsetem stoletju.

Publikacijo bogatijo še številne barvne in črno bele slike o slovenski umetnosti na Goriškem in fotografije slik nekaterih slovenskih likovnikov.

Postavili ga bodo sredi Maribora Natečaj za postavitev spomenika A. M. Slomšku

V času od letošnjega septembra do septembra leta 1992 bosta slovenska kulturna javnost in Cerkev z več prireditvami počastili spomin na mariborsko delovanje škofa Antona Martina Slomška, velikega narodnega prosvetitelja, pesnika in pisatelja.

Letošnjega septembra bo namreč minilo 130 let, kar je prenesel sedež lavantinske škofije iz St. Andraža na Koroškem v Maribor, zakoličil s tem našo severno mejo in nas narodnostno povezal. 130-letnica prenosa škofijskega sedeža pa hkrati pomeni tudi 130-letnico mariborskega visokega šolstva. Že mesec dni po prihodu v Maribor je Slomšek ustanovil semenišče, ki je nato delovalo vsehkozi do danes. Počastitev teh obletnic bodo Kulturna skupnost za območje mesta Maribor, Škofijski ordinariat Maribor in Odbor za postavitev spomenika Antonu Martinu Slomšku zaključili septembra leta 1992, na dan 130-letnice Slomškove smrti.

Ena od počastitev, pomembnejša, ker gre za poravnavo starega dolga, je postavitev Slomškovega spomenika v Mariboru jeseni leta 1990. Zaradi vsenarodnega pomena, ki ga ima Slomšek v slovenski zgodovini, sta organizatorja Kulturna skupnost za območje mesta Maribor in mariborski Škofijski ordinariat razpisala natečaj za izdelavo spomenika, na katerega vabita sloven-

ske umetnike doma in na tujem, da se ga udeležijo.

Razpisni pogoji za sodelovanje na natečaju so sledeči:

1. spomenik bo stal na Slomškovem trgu v Mariboru;
2. velikost spomenika naj bo prilagojena okolju;
3. upodobljenec naj bo prepoznaven po svojem človeškem liku in zgodovinskem pomenu;
4. gradivo za izvedbo spomenika naj izbere umetnik sam;
5. osnutek naj bo izdelan v merilu 1:5;
6. osnutek mora biti predan pod šifro do 30. novembra 1989.

Kandidati lahko praviloma konkurirajo z enim osnutkom. Ustrezne podloge bodo na voljo na Kulturni skupnosti za območje mesta Maribor, Ulica heroja Staneta 1, 14 dni po objavi razpisa, dodatna dokumentacija pa bo na razpolago v Škofijskem ordinariatu, kjer je Anton Martin Slomšek.

Žirija, ki jo bodo sestavljali dr. Sergij Vrišer, dr. Nace Šumi, Zdenko Kalin, ing. Branko Kocmut, dr. Emilijan Cevc, dr. Vladimir Bračič, Viljem Pangertlin Slavko Tihec, bo podelila tri nagrade. Prva nagrada bo znašala 50.000.000 din, druga 30.000.000, tretja pa 20.000.000 din. Prvonagrajeni osnutek ima pravico do izvedbe. Vsi natečajniki, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bodo dobili odškodnino.

Bressanuttijevi interieri na razstavi v Miljah

V razstavnih dvorani milškega kulturnega centra (Trg republike 4) bodo v petek odprli razstavo interierov slikarja Alda Bressanuttija. Na sliki eno od razstavljenih del

Novost pri Dolenjski založbi in Tiskarni Novo mesto Pesmi in kratka proza v zbirki SIGA

V omejenem številu izvodov sta Dolenjska založba in Tiskarna Novo mesto izdali v zbirki SIGA vrsto avtorskih idelkov poezije in kratke proze. Po večini so to manj znana pesniška imena, ki jih v prvi vrsti družijo nekakšna skupna regionalna pripadnost. Pa tudi sicer je med avtorji, čeprav je vsak izdelek samostojna in samosvoja literarna kreacija, nekaj skupnih značilnosti. Ne gre za mlajše avtorje, nasprotno, opraviti imamo z zreliimi osebami, zato so takšni tudi njihovi literarni izdelki. Med ponavljajočimi se motivi in temami, ki podeljujejo celotni zbirki Siga poseben značaj, so umirjeno lirčno opevanje rodne zemlje, domovine, ali pa oziranje po nekdanjih otroških, dozoravajočih letih. Z verzi, med seboj sicer razlikujočimi se pesniški poskusi, se podobna neujemljivi meglici zariše pokrajina, odeta v spominske ut-

rinke in slutnje prihodnosti, ki tudi tedaj, ko je ta slutnja tesnobna, ne prekorači ostrih robov. Morda je temu vzrok naravnost posameznih avtorjev, ki si v zrelih letih ne delajo preglastic z avantgardnimi poskusi; morda pa "blagosti" poezije potrjuje tudi Dolenjska z Belo krajino, ki se v kratkih umetniških tekstih svojstveno izraža.

Ivan Zoran je svoje pesmi naslovlil Vpisi tesnobe, tvorijo pa njegovo tretjo pesniško zbirko. Njegov verz sestavlja preprosta in jasna beseda, ki vsaj mestoma ohranja močan čustveni naboj. Janez Kolenc, rojen leta 1922, se v zbirki Otroštvo v srcu ozira nazaj, na mlada, mladostna leta, s posebno pesniško prisrčnostjo. Pesmi Jožeta Dularja nosijo naslov Dobra je ta zemlja. Vinko Blatnik se tematsko navezuje na otroštvo in v knjižici Visoko so zvezde objavlja svojo krat-

ko prozo, črtice, ki so nastajale v petdesetih letih. Z večjo asocijsko močjo izstopajo pesmi Aste Malavašič, v knjižici Selestene nemira. Povezija, pisana večinoma v prostem verz, se približuje občutljivi, impresionistični liriki, kjer se prepletata narava in ljubezen. Slednja nosi s seboj drobno, nevsiljivo žensko spoznanje, ki je pri Asti Malavašič spoznanje, skoraj neslišnega, odhoda.

Med bolj znanimi imeni v zbirki Siga je Franc Šali, ki objavlja pesniško zbirko Svinčeni rez. Sugestivne in vezane na motive iz narave so pesmi Ladislava Lesarja, ki imajo lepe naslove: (Ljubezen, Pozdrav, Pohlep, Molitev, Upanje, Verovanje, Smrt...) in mestoma že silijo v lirčno prozo. Lesarjeve pesmi ne učinkujejo asocijsko, ampak imajo pogosto značaj pripovedi. Zadnji avtor v zbirki Siga pa je Milan Markelj, njegove Podboice pa so pravzaprav edina zares prava kratka proza v zbirki. Črtice, morda kratke novele, opisujejo dogajanje junakov v vsakdanjem svetu, ki pa postane z metaforično preobleko fantazijski in brezmejen.

Vsaka knjižica ima tudi krajše besedilo, v katerem lahko preberemo nekaj malega o posameznem avtorju in njegovem literarnem delu. Zelo opazna stvar pri zbirki Siga pa je lično in prijetno oblikovana oprema, ki vzbuja skorajda vtis prestižnosti. Morda jo bo kdo tudi zaradi tega vzel v roke.

IGOR ŠKAMPERLE

Orkester Slovenicum v Italiji

Komorni orkester Slovenicum, ki ga sestavljajo člani orkestra Slovenske filharmonije, je pretekli teden nastopal v okviru tradicionalnih festivalov prireditelj v mestih La Spezia, Sarzana in Soviore. Orkester sta dirigirala italijanska dirigenta: prvi in drugi koncert je z dirigentskega pulsta vodil Walter Attanasi, zadnjega pa Oliviero Lacagnina.

Slovenicum je izvajal dela Mozarta in tudi kompozicije, ki jo je dirigent in skladatelj Lacagnina posvetil slovenskemu orkestru. Ob zaključku zelo uspešnih koncertov je Slovenicum prejel vabilo za ponovno gostovanje v prihodnjem letu ter se z dirigentom Lacagnino dogovoril za izvedbo dveh ali treh koncertov letos jeseni v Sloveniji.

Pri založbi Edizioni Italo Svevo izšla njena najnovejša pesniška zbirka

Sijaj sveta tržaške pesnice Liliane Passagnoli

Najnovejša pesniška zbirka Liliane Passagnoli nosi naslov **Lo splendore del mondo** ("Sijaj sveta"). Izšla je pri tržaški založbi Edizioni Italo Svevo z uvodom, ki ga je napisal Sergio Brossi.

Mlada tržaška pesnica se tokrat spopada z velikimi temami filozofskega tolmačenja življenja in smrti, duha in materije ter minljivosti in večnosti in v tem pogledu se nam zdi zelo na mestu pripomba Sergia Brossija, ki pravi v uvodu, da mu je poezija Passagnolijeve priklicala v spomin Hölderlina in njegovega velikega tolmača Martina Heideggerja. Vendar je treba, vsaj po našem, takoj poudariti, da Passagnolijeve ne izhaja neposredno iz Hölderlinove poetike in da ji je filozofiranje kot vaja hladnega intelekta na podlagi logike in intuicije skoraj povsem tuje, kot ji je tudi tuje vsakršno pesimistično sklepanje o nesmotnosti in ničevosti življenja, ki pa je ena glavnih značilnosti eksistencializma. Če nam poezija Passagnolijeve lahko prikljiče v spomin Hölderlina, je torej le zaradi tematike, ne pa zaradi odnosa do sveta in njegovih skrivnostnih vprašanj. To pride še posebno do izraza v pesmi Cuda:

Edina resnica
je v tem, da ni resnic.

Prosta vseh omejitev in pravil,
riše bit in prostor in čas
in se razodeva v harmoničnih oblikah.
Tople in vedno nove
podobe ljubezni
mečejo človeka onstran iluzije.
Čuda duše.

Dejstvo, da "je edina resnica v tem, da ni resnic", ne jemlje torej poguma Passagnolijeve in

je ne potre, kot je potrl Hölderlina. Passagnolijeve verjame namreč v ljubezen, ki lahko zaščiti človeka celo pred iluzijami in dopušča naši biti, da se lahko popolnoma svobodno izraža v času in prostoru, ne da bi zaradi tega zapadla v kaos, saj ji neka čudežna notranja sila predpisuje harmonijo. Toda tu ne gre za navadno ljubezen, kot nam sama pesnica lepo pojasnjuje v pesmi Prehodi:

Samo bogovi znajo ljubiti.

Ni popolne ljubezni,
dokler je človeška.

Človeška ljubezen,
čprav velika,
je le hladna podoba
blestečih ciljev.

Besede, ki jih izrekam,
niso take, kakršne bi hotela izreči.
Brez besed
se izražajo čustva.

Ljubezen, ki lahko reši človeka, je, kot nam daje razumeti pesnica, izven njega. To pa še ne pomeni, da je ne more osvojiti, saj ne gre za pojem, to je za abstrakcijo, ampak za hrepenenje, ki ga vsi nosimo v sebi in ki se lahko odraža v zelo preprostih, skoraj vsakdanjih prizadevanjih slehernega izmed nas, kot nam zelo lepo prikazuje Passagnolijeve v zaključnih verzih svoje pesniške zbirke:

Vsaki vrtnici
bi hotela odvzeti trne.
Vsakemu človeškemu bitju
bi hotela reči, da ga ljubim.
Vsako žival bi hotela pobožati.

Pesniški, iracionalni aspekt življenja je v poeziji Passagnolijeve očitno mnogo močnejši od razumskega, filozofskega in zaradi tega mnogo bližji naši duši. In v tej zvezi se nam zdi njen odnos do narave idealno dopolnilo njenega hrepenenja po popolni ljubezni, ki je torej tudi hrepenenje po popolni lepoti:

Kako lepa je zemlja danes zjutraj.
Zelenje prebuja življenje vsepovsod.
Morje čuva večne skrivnosti
v sinjini, ki vse zaobsega
in vse skriva.
Travniki so planjave ljubezni,
cvetlice so misli neskončnosti.

Lepota našega planeta je v popolnem skladu
s prelivanjem mojih čustev.

In zelo podobne misli o naravi podaja tudi v sledečih verzih, ki so, vsaj po našem, med njenimi najboljšimi:

Pomlad se ne spominja
cvetlic minulega leta:
umrle so.
Novo cvetenje se rodi nedolžno
za praznik brez žalovanja.

Eksistenčno tesnobo lahko torej odpravimo tudi z ljubeznijo do narave v zavesti, da smo njen del tudi tedaj, ko nam v smrti pokaže svoj najbolj negativni aspekt. In prav v tej misli je morda največja privlačnost te izredno občutene, neposredne in, dodali bi še, prepričljive poezije

Liliane Passagnoli, kot nam zelo lepo izpričujejo ti njeni verzji iz pesmi Mladost:

Biti mladi
je duševna muka,
je čas, v katerem bi lahko umrli
brez tarnanja
in objokovanja.
Toda smrt je nagrada

in mladost ne ve,
da je ena izmed podob življenja,
ker nas učijo,
da le življenje obstaja.

Pesniški svet Liliane Passagnoli je torej v bistvu narejen iz ljubezni do realnosti, ki je, kakršna pač je. Ker pa drugačna ne more biti, jo moramo sprejeti ne samo z razumevanjem, ampak z vsemi našimi čustvi, z vsem našim bitjem. Predati se ji moramo, kot se predamo našim sanjam, kadar jih hočemo resnično uživati. Samo pod tem pogojem se lahko izognemo tesnobi.

Priznati moramo, da nas je ta človeška širina pesniškega sveta Liliane Passagnoli resnično prevzela. V njej smo predvsem videli zanesljivo znamenja pristnega pesniškega talenta in toplino prave človeške ljubezni, ki se razodeva v nesebičnosti. V tem namreč, da se objektivira najprej v sočloveku in naravi in šele potem v sebi. In najbrž prav zaradi tega Passagnolijeve ni pravi lirik, ki izpoveduje samo lastne misli in lastne občutke, ampak predvsem glas univerzalne ljubezni, ki zanemarja posameznika, če se ta ne zna ali ne more vključiti v usodo vsega človeštva. In v tem pogledu je prav gotovo vredna največje pozornosti, saj smo prepričani, da bo lirika morala hoditi prav po poti, ki nam jo ona kaže, če bo hotela preživeti.

JOSIP TAVČAR

Afera se še ni poglela Tožba Rosenthala proti Udineseju

BRUSELJ — Po trditvah glasnika belgijskega društva Standard iz Liegeja bo izraelski nogometaš Ronny Rosenthal tožil Udineseja zaradi enostranske prekinitve pogodbe. Glasnik je poudaril, da je Udinese onemogočil prestop nogometaša, ker je zdravniški pregled pokazal, da ima 24-letni Rosenthal hude težave s hrbtnimi vrenenci. Pri belgijskemu klubu pikro pripominjajo tudi, da razpolagajo z zanesljivimi informacijami o tem, da se je vodstvo Udineseja premislilo potem, ko so se pojavili protizidovski napisi in grožnje na račun predsednika društva. Toda, pravijo še pri Standardu, gre verjetno le za pretežve, za katerimi se skriva nezmožnost Udineseja, da bi ustreglo zahtevam po denarni odškodnini belgijskega kluba.

Belgijci so še toliko bolj razjarjeni, ker je Udinese zavlekel vso zadevo za dober mesec dni in je zdaj za Standarda prepozno, da bi lahko igralca odstopil kakemu drugemu društvu.

Prvi dan atletskega DP v Cesenaticu Manjkali so protagonisti

CESENATICO — Državno atletsko prvenstvo za člane se letos odvija v znamenju neravno najboljše udeležbe, saj manjka mnogo kandidatov za državni dres (Evangelisti, Andrei in drugi), ki se pripravljajo na tekmovanje za evropski pokal, nekateri so iz zdravstvenih razlogov popustili med samim tekmovanjem (Damilano in Sabia), drugi pa so razočarali (Mei zmagi na 5 tisoč metrov navkljub in skakalec v višino Toso). Pred pričetkom prvega dne tekmovanja je v Cesenaticu začelo deževati, tako da vremenske razmere niso bile najbolj ugodne.

MOŠKI

Kladivo: 1. Sgrulletti (Rim) 73,08 m; 2. Serrani (Milan) 71,06 m; 3. Sanguin (Padova) 67,04 m.

Hoja 10 km: 1. De Benedictis 39'39"/40; 2. Arena 40'22"/26; 3. Spagnulo 40'47"/44.

400 m ovire: 1. Mori 50"/67; 2. Maurizi 50"/70; 3. Piazzola 51"/08.

200 m: 1. Floris 21"/24; 2. Puggioni 21"/30; 3. Gorla 21"/36.

800 m: 1. Viali 1'46"/99; 2. D'Urso 1'47"/69; 3. Barsotti 1'48"/08.

Daljina: 1. Campus 7,73 m; 2. Bertozzi 7,65 m; 3. Iapichino 7,55 m.

3.000 m zapreke: 1. Carosi 8'33"/33; 2. Boffi 8'39"/21 3. D'Urso 8'41"/17.

Višina: 1. Benvenuti 2,24 m; 2. Pagani 2,21 m; 3. Ferrari 2,19 m.

5.000 m: 1. Mei 13'54"/55; 2. Merlo 13'54"/81; 3. Baccani 13'55"/91.

Disk: 1. Zerbini 62,14 m; 2. Martino 60,78 m; 3. Cretoni 58,52 m.

ŽENSKE

400 m ovire: 1. Trojer 56"/96; 2. Cilibini 57"/47; 3. Miola 58"/84.

800 m: 1. Tozzi 2'06"/00; 2. Maiocchi 2'06"/70; 3. Falvo 2'06"/94.

200 m: 1. Tarolo 23"/61; 2. Masullo 23"/93; 3. Ferrian 23"/13.

3.000 m: 1. Brunet 9'04"/05; 2. Guida 9'04"/50; 3. Curatolo 9'13"/52.

Kopje: 1. Becuzzi 53,46 m; 2. Vidotto 50,76 m; 3. Ambrosio 50,24 m.

Krogla: 1. Maffei 16,32 m; 2. Tranchina 16,04 m; 3. Milanese 15,75 m.

47 m pod vodo v prostem potapljanju Rekord Patrizie Maiorca

SIRACUSA — Enaintridesetletna Patrizia Maiorca, hčerka znanega Enza, je pred obalo Fontane Bianche postavila nov svetovni rekord v prostem potapljanju (brez obtežitve in edinole s pomočjo plavutk). Dosegla je globino 47 metrov. Prejšnji rekord (45 metrov) je leta 1981 postavila njena sestra Rossana.

Za svoj podvig je Maiorcova potrebovala dve minuti in deset sekund. Pot navzdol je opravila v eni minuti, ustavila pa se je pri 35 metrih zaradi potrebne prilagoditve pritisku.

Rekordu so prisostvovali komisarij mednarodne potapljaške zveze.

Prvi zadetki Udineseja

RAVASCLETTO — V Ravasclettu, kjer se pripravljajo na A ligo, so nogometaši Udineseja opravili svoj prvi nastop. V prijateljski trening tekmi so igrali z amatersko reprezentanco Karnije in zmagali s 5:0 (2:0). Napadalca De Vitis in Branca sta dosegla vsak po dva zadetka.

Azijski kandidati za SP

ZÜRICH — Finalni del azijske skupine za nastop na nogometnem SP bo v Singapuru. Od 12. do 29. oktobra se bodo med sabo pomerile reprezentance Severne in Južne Koreje, Katarja, Saudske Arabije, Združenih arabskih emiratov in zmagovalca dvoboja med Kitajsko in Irakom. Na SP se uvrstita dve ekipi.

Zmagovalec Oceanije Izrael pa se bo 29. oktobra in 12. novembra za nastop v Italiji pomeril z zmagovalcem druge južnoameriške skupine. Kolumbija, Ekvador in Paragvaj bodo z medsebojnimi nastopi pričeli 20. avgusta.

Negrisolijeva in Merenda

v namiznoteniskem finalu EP

LUKSEMBURG — Italijanski namiznoteniski igralci Laura Negrisola in Michele Merenda sta se uvrstili v ekipni finale EP za naraščajnice. V polfinalu sta s 3:2 odpravili CSSR. Zdaj ju čaka nastop s SZ, ki je favorit.

Rolkarji in atleti Grmade Hobles zadovoljivi v Val di Fiemme

Pri mlajših začetnikih Legiša in Mervic četrta

Predstavniki Grmade Hobles so se tokrat pomerili v posebnem tekmovanju v Capriano Val di Fiemme. Tekmovanje se je razlikovalo od drugih, ker je bil na progi, poleg rolkarja, prisoten tudi tekač. Rolkar je pretekel v kategoriji cicibanov 900 m, tekač pa 800 m, v kategoriji mlajših začetnikov pa je rolkar pretekel 5.000 m, tekač pa 3.000 m.

Na tekmovanju je bilo prisotnih 162 tekmovalcev, med katerimi tudi svetovno znani nordijski smučarji, kot na primer Giorgio Vanzetta. ŠD Grmada Hobles je bilo prisotno na tekmovanju s tremi dvojicami in sicer v kategoriji mlajših cicibanov z rolkarjem Janom Umekom in tekačem Vasilijem Pipanom, v kategoriji mlajših začetnikov z rolkarjem Andrejem Legišo in tekačem Andrejem Mervicem ter z rolkarjem Deanom Pericom in tekačem Erikom Iorijem.

Najboljši rezultat so dosegli v kategoriji mlajših začetnikov z dvojico Andrej Legiša in Andrej Mervic, ki sta zasedla zadovoljivo četrto mesto. Ostali dve dvojici pa sta se uvrstili na deveto mesto. Društveno se je Grmada Hobles uvrstila na zadovoljivo deveto mesto med štirinajstimi društvi.

LESTVICA

CICIBANI: 1. Flavio Vaccaretti in Davide Tonon (GS Bassano) 6'14"/10; 9. Jan Umek in Vasilij Pipan (ŠD Grmada Hobles) 7'56"/10.

MLAJŠI ZAČETNIKI: 1. Mirko Filippi in Roberto Zanetti (GS Castello) 23'26"/07; 4. Andrej Legiša in Andrej Mervic (ŠD Grmada Hobles) 27'39"/08; 9. Dean Peric in Erik Iori (ŠD Grmada Hobles) 23'57"/0.

LESTVICA PO DRUŠTVIH: 1. GS Castello 967 točk; 9. ŠD Grmada Hobles 69 točk. (Ervin Iori)

Krasovci že drugič zamejski prvaki

Pred kratkim se je zaključilo deveto zamejsko balinarsko prvenstvo, katero je letos že drugič osvojila ekipa Krasa, ki jo vidimo na sliki. Od leve (sede): Fulvio Businelli, Boris Milčič, Doro Dell'Anno in Zdravko Skupek. Stoje od leve: Marcello Doljak, Renato Pieri, Milko Emili, Eligio Pelizon in Boris Simoneta. Manjka Danilo Succì

Prvi Mix odbojgarski turnir

Zmaga Kanala pred Stavbarjem

Odbojgarski delavci iz Kanala so konec tedna pripravili 1. Mix odbojgarski turnir, na katerem je nastopalo osem mešanih šesterek (štiri moški in dve ženski) iz Slovenije in zamejstva. Ekipa se igrala vsaka proti ostalim, tako da so ljubitelji te igre videli številne zanimive in privlačne odbojgarske predstave na zunanjih igriščih ob kanalski šoli.

V odločilnem srečanju play-offa pa je domača ekipa odpravila mariborski Stavbar z 2:1, ter tako prejela tudi 1. nagrado na turnirju: to je 6 milijonov dinarjev. Tretje mesto na tej vsekakor lepo uspeli odbojgarski prireditvi je pripadlo drugi ekipi iz Kanala.

Zamejska vrsta goriške Olympie je na turnirju zasedla zadnje mesto, saj se je težko kosala z zelo dobrimi in poznanimi ekipami iz Slovenije.

Organizatorji upajo, da bo kanalski Mix turnir postal tradicionalen in se na to tudi že primerno pripravljajo. (E. Č.)

obvestila

KD A. PAGLAVEC organizira od 29. julija do 5. avgusta tečaj za vožnjo s kajaki. Podatke za udeležbo dobite pri društvenih odborih in na sedežu ZSSDI v dopoldanskih urah.

KŠD VIPAVA prireja 30. julija ob 9.30 orientacijski pohod »Zaklad gradu v Rubljah«. Prilivnik bo objavljen.

ZSSDI sporoča, da bo danes urad zaprt.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET obvešča vse minikošarkarje (letniki 1978 in mlajši), da lahko vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) vadijo na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opčinah, in to od 17.30 do 19.00.

Vadil jih bo priznani trener Andrej Vremec.

ZSSDI obvešča, da bo danes, 26. t. m., ob 19. uri na sedežu SPDT v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20 seja smučarske komisije. Na dnevnem redu predlogi za MZSTE.

SZ SLOGA priredi v soboto, 29. t. m., in v nedeljo, 30. t. m., tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovalci bodo založili kioski, za zabavo pa bo poskrbel ansambel Zvezde. Vabljeni!

Prikaz kotakarskih veščin v Trstu

V nedeljo je tržaški kotakarski klub Gioni priredil prvo mednarodno kotalkarsko tekmovanje, katerega so se med drugimi udeležili športniki iz Trsta, Ljubljane, Titovega Velenja, Fontanafredda, Nove Gorice in še od drugod. Žal so morali poletovci odpovedati udeležbo, saj so bili aktivno angažirani na državnem prvenstvu v Roccarasu (foto Križmančič)

Zaključek nogometnega turnirja v organizaciji KD Danica

Zmaga domačinov z Vrha

Domača ekipa z Vrha je zmagala na nogometnem turnirju, ki ga je rekreativski odsek društva Danica pripravil v kulturnošportnem središču in na katerem je sodelovalo osem ekip z obeh strani meje. Pobuda, ki je potekala pod pokroviteljstvom podjetja Nova Export in gostilne Devetak, je dobro uspela in tudi obisk gledalcev je bil zadovoljiv.

Vrhovci so v odločilnem srečanju s tesnim 4:3 premagali ekipo iz Števerjana, ki pa je ob tej priložnosti nastopila brez svojega najboljšega predstavnika, Davida Klanjščka. Kljub temu je bila tekma napeta in do zadnjega v dvomu.

V malem finalu pa je ekipa iz Brestovice, po streljanju 7-metrov, premagala Opatje Selo. Ob zaključku turnirja je sledilo nagrajevanje vseh nastopajočih moštev. Ob tem so podelili pokale še sodnikom (Jožko Mužič, Milan Devetak, Alvis Lorenzuti in Claudio Grillo) in nekaterim posameznikom.

Za najboljšega igralca je bil izbran Marjan Cingerli (Števerjan), najboljša strelca sta bila z 8 zadetki Andrej Mezinec (Brestovica) in Claudio Ulian (Vrh), najstarejši igralec je bil Gabrijel Devetak, najmlajši pa Vasja Pahor (Opatje Selo).

FINALE ZA 1. MESTO

VRH - ŠTEVERJAN 4:3
VRH: Juren, D. Vižintin, G. Berlot, G. Devetak, M., C. in R. Grillo, Z. in M. Černic, Frandolič.

ŠTEVERJAN: Maraz, Bevčar, Grinovero, Šuligoj, Buzzinelli, Bensa, Falcichia, Marassi, Sabini, Vogrič, Komjanc, Cingerli, Sošol.

FINALE ZA 3. MESTO

BRESTOVICA - OPATJE SELO 10:9 po 7-metrovkah
BRESTOVICA: S. in Z. Peric, Frančeskin, A. in S. Mezinec, Antonič, Pipan, Stanič, Svetlič.

OPATJE SELO: E., I., S., R. in G. Marušič, Cotič, J. S. in V. Pahor, Zavadlav, Blazič, Lisjak, Frančeskin.

Davor Zupančič

Meje nemogočega

Kratek pregled svetovnega alpinizma

Bavarca pa se nista prestrašila ogromne pregrade že v dolini. Od doma sta odpotovala z jasnim ciljem, da preplezata prvenstveno smer v tej steni in pogumno sta se lotila dela. Po dveh dneh naporov sta 1. avgusta 1931 stala na vrhu Matterhorna.

Danes velja ta smer kot tehnično ne prezahtevna, kar pa še ne pomeni, da jo zmore vsakdo. Divje okolje, v katerem se dviga, krušljiva skala in strašen občutek osamljenosti povzdigujejo to smer do stopnje, ki jo dosegajo samo redki, dobro pripravljeni alpinisti. Čeprav nima preho-

dov šeste stopnje, velja vzpon bratov Schmid za enega izmed vrhunskih podvigov v zgodovini gornišstva.

Severno steno Grande Jorasses štejemo za najlepšo granitno strukturo v Alpah. V njej se dviga šest preko tisoč metrov visokih stebrov ali robov. Za alpiniste med obema vojnoma sta bila najbolj zanimiva Walkerjev rob, ki vodi na glavni vrh, in Crozov rob, ki je morda lažji in se dviga sredi stene. Leta 1935 sta prav preko slednjega Nemca Rudolf Peters, ki smo ga že omenili pri opisanju zgodovine v Julijcih in Do-

lomitih, in Martin Meier zmogla steno. Toda v tej steni, ki se nahaja v montblanški skupini, se ni izteklo vse gladko.

Številni poskusi so zahtevali svoje žrtve. Že leta 1931 sta Hans Brehm in Leo Rittler izgubila življenje med enim prvih poskusov. Sam Peters, bodoči zmagovalac, je doživel tragedijo, ko se je s tovarišem Haringerjem prebil do najvišje točke, ki so jo do tedaj dosegli. Vreme se je nenadoma spremenilo in sneženi vihar je zajel navezo, ki je bila že drugi dan v steni. Med naglim sestopom je Haringer zdrsnil na strmem snežišču in pred očmi nemočnega Petersa zgrmel v večstometrski prepad.

Številne naveze so se še poskušale v steni, na srečo brez žrtev, preden sta, kot smo že rekli, Peter in Meier le dosegla vrh. S tem vzponom je bil problem rešen le delno. Manjkal je namreč direktni vzpon na vrh preko Walkerjevega stebra. Podvig je uspel šele leta 1938, in sicer močni navezi iz Lecca. Sestavljali so jo Riccardo Cassin, Luigi Esposito in Ugo Tizzoni. Cassinijeva smer v Grandes Jorasses še danes velja za eno izmed najzahtevnejših v celnem alpskem loku.

Zgodovinska fotografija: osvajači Walkerjevega stebra - od desne Esposito, Tizzoni in Cassin

Pogovor z glavnim in odgovornim urednikom najstarejše slovenske revije

Planinski vestnik agilno in ponosno stoletnici naproti

Dušan Jelinčič

Marjan Rztresen: Revija je še danes kljub letom sveža in aktualna

Planinski vestnik je najstarejša slovenska revija, saj izhaja že od daljnega leta 1895 in bo torej kmalu dočakala svojo 100. obletnico. Poleg tega je ena naših najprestižnejših publikacij, taka torej, nad katero smo lahko vsi Slovenci upravičeno ponosni. Doživela je dve svetovni vojni, protislovno medvojno obdobje, povojno obnovo nove Jugoslavije, vendar pa je to opravila pokončno, ponosno, ne da bi se nikoli udinjala trenutni vodilni oblasti ali se prilagajala trenutnim vodilnim ideologijam.

Planinski vestnik se, kot že rečeno, s hitrimi koraki bliža svojo okrogli obletnici enega stoletja, prav zato pa sem se podal v Ljubljano, da bi se daljše pogovoril z njegovim glavnim in odgovornim urednikom Marjanom Rztresenom. S slednjim sem namreč imel zmenek na njegovem delovnem mestu, v krasnem in modernem nebotičniku časopisnega podjetja Delo, kjer je Rztresen urednik popularnega tednika Teleks. Pogovor, ki je potekal v najvišjem nadstropju stolpnice, s katerega je krasen pogled, ki objame vso Ljubljano in njeno okolico, je zaobjel vsa področja naše sodobne zgodovine, planinstva in njegovega pomena skozi čas, alpinizma, pa tudi časopisne in založniške dejavnosti, saj je to bilo prijetno kramljanje med delovnimi kolegi, kramljanje, iz katerega smo nato izluščili sledečo sosledico vprašanj in odgovorov.

Marjan, kdaj se je začela tvoja "tesna skupna pot" s Planinskim vestnikom in zakaj si se odločil, da boš glavni soustvarjatelj te naše odlične planinske revije?

»Konec leta 1986 se je dotedanji direktor te naše edine planinske revije Milan Čilenšek odločil, da do ostavko s tega mesta, tako da so se morali odgovorni pri Planinski zvezi Slovenije odločiti, koga bodo imenovali na njegovo mesto. Bilo je več kandidatov, na koncu pa so menili, da sem sam najbolj primeren za to, saj sem pač star planinski navdušenec, pa tudi, kar je pri urejanju neke publikacije važno, novinar. Vzel sem si nekaj časa za premislek, nato pa sprejel to častno nalogu.

Vestno sem pregledal stare in najstarejše letnike Planinskega vestnika ter si "preštudiral" slog posameznih glavnih urednikov. Iz te moje raziskave je izhajalo marsikaj zanimivega.

Vsak vodilni pri reviji je pač imel svoj slog vodenja, ki je izhajal iz njegovega družbenega okolja, obdobja, v katerem je delal ter ne nazadnje iz njegove službe. Prof. Tine Orel, ki je vodil Vestnik dolgo povojno obdobje, se je npr., ker je pač bil profesor in slavist, mnogo posvečal jeziku in literarnemu ustvarjanju, prav tako so imeli čisto osebne kriterije tudi predvojni direktor Tominšek, pa Brilej, Krišelj in pač vsi ostali. Ko sem zbral dovolj podatkov in sugestij sem si pač rekel: poskusi. Tudi sam sem si moral izoblikovati svojo pot pri urejanju Vestnika, ki je bila seveda logično in razumljivo drugačna od mojih predhodnikov, saj smo si bili pač kot osebe, ki imajo vsak svojo osebnost in osebni pristop, drugačni.

Kakšen je bil tvoj pristop oz. čemu si se ti najbolj posvetil in kaj si hotel iz svojega osebnega stališča spremeniti?

»Najprej sem hotel uravnesiti vse komponente, ki sestavljajo oz. ki bi morali sestavljati neko planinsko revijo, in sicer planinstvo v izletniškem smislu, alpinizem in pa tekočo informacijo o vseh dejavnostih, ki se dogajajo v gorah, pač od zmajarstva do gorskega padalstva ali kolesarjenja po hribovju ipd. Navsezadnje smo edino glasilo slovenskih planincev, ki so v okviru slovenske stvarnosti prava veselisa, ko pa imamo v najmanjšem kralju planinsko društvo in šteje naša planinska organizacija preko sto tisoč članov. Tako sem recimo opazil, da so se alpinisti zelo poredko oglaševali v Planinskem vestniku, kot da bi ne imeli zaupanja vanj. Zato sem jih povabil k pisanju, nato pa njihove sestavke tudi dosledno objavljati. Ta prijem se je še kako obrestoval, saj sem v nekaj mesecih dobil toliko člankov in proznih sestavkov naših plezalcev, da sem že moral začeti s selekcijo, kot je seveda v neki kvalitetni reviji edino pravilno.

»Odprl sem vrata konstruktivni kritiki«

Na vsebinski ravni pa si odprl revijo konstruktivni kritiki in toliko obrabljeni frazi, pač t.i. "pluralizmu mnenj", kar je bilo seveda nujno in v skladu s sedanjimi časi, ki sami kličejo po spremembi...

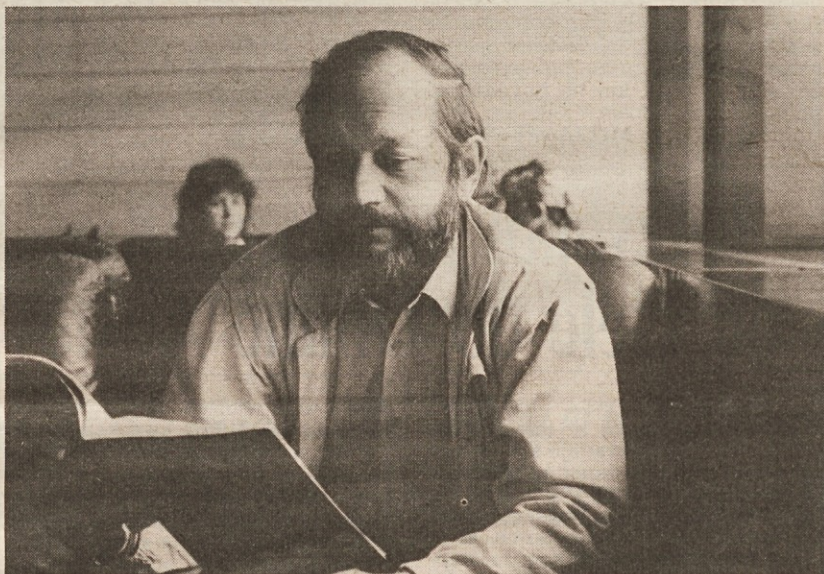
»Res sem se med drugim posvetil konstruktivni polemiki, torej taki, v kateri lahko tudi navadni ljudje izrazijo svoje mnenje, in ne samo "vrhovi", ki imajo itak možnost, da to počenja na vseh ravneh. Konstruktivna kritika ustvarja kulturo dialoga, ki se nato obrestuje. Mirno pa lahko poudarim, da nisem bil nikoli cenzor, ne politični ne ideološki, obratno, večkrat sem objavil določene novice, nad katerimi so se marsikateri obregnili.

Recimo?

»Letos sem objavil poročilo o maši na Kredarici, katere se je udeležilo kakih petsto vernikov. Zaradi popolnosti in objektivnosti informacije sem seveda dal vesti primeren poudarek, kot si ga zasluži. Dobil sem očitke, kaj sedaj nekaj propagiram vero in podobno, vendar vem, da sem ravnal pravilno in bom v podobnih primerih še ravnal natanko tako.

V določenih premerih je iz narodnostnega in družbenopolitičnega stališča Planinski vestnik celo oral ledino. To se je zgodilo npr. lani v primeru Janeza Janše...

»Ko so aretirali mladega slovenskega družbenopolitičnega delavca Janeza Janšo, ki je, tega ne smemo pozabi-

ti, tudi dober alpinist, sem na zelo vidnem mestu objavil solidarnostni poziv za "četverico", ki je prav takrat čakala na sodbo. To je storil vestnik, poleg njega tudi AO PD Železnica, katerega član je Janša, ni pa tega storila osrednja Planinska zveza Slovenije. Kasneje se je prav PZS pridružila tem stališčem, tako da lahko potrdim, da je bila naša revija pravi predhodnik določenih silnic. Sicer pa se je podobno dogajalo že v preteklosti.

Ze takoj ob svojem nastanku se je namreč borila za slovenstvo na planinskem in družbenopolitičnem področju ter se iz svojih tiskanih strani zagajala proti nadutosti Alpenvereina in Alpine delle Giulie. Večkrat je bila njena pot povsem v nasprotju z institucionaliziranimi tako planinskimi kot tudi osrednjimi oblastmi, večkrat in v vseh obdobjih je prišlo do hudih sporov na idejnem planinskem in ideološkem nivoju, naša revija pa je vedno izšla iz teh sporov pokončno in ponosno, ker je bila vselej načelna in premočrna, pa čeprav se ji to v točno določenem političnem trenutku ni "splačalo". Enostavno ni Vestnik paktiral z nobenim. Vendar pa se je ta naša dolgoletna doslednost obrestovala, saj imamo pred sabo prestižno in ponosno revijo, ki je na svojem področju nosilka idej in tudi soustvarja javno mnenje.

Kakšen Vestnik ob stoletnici?

Planinski vestnik bo kmalu slavil prvo... stoletje obstoja. Kakšna je

še Aleš Kunaver, Franček Knez ter Grošelj in Česen.

Marjan Rztresen planinski pisatelj

Ti si tudi uspešen planinski pisatelj, saj se še vsi spominjamo tvoje knjige Kruta gora, v kateri opisuješ uspešno jugoslovansko odpravo na Everest leta 1979. V več ozirih je bila ta tvoja knjiga inovativna. Zakaj?

»V časopisnem podjetju Delo so pač mene izbrali, da bi za vse publikacije našega podjetja (Delo, Teleks, Avto magazine, Jana) sledil tej odpravi in o njej poročal. Obenem pa sem se še zmenil s Cankarjevo založbo, da bom takoj po zaključku slednje objavil knjigo. Knjiga... Vsaka knjiga je pisana iz svojega, osebnega, subjektivnega zornega kota. Prav tako je bila moja. Eno zadnjih velikih odprav sem opisal iz stališča novinarja, ki razmišlja in prodorno opazuje stvari, ki se dogajajo okoli njega. Hotel sem torej objektivizirati alpinista, pravzaprav že alpinista-profesionalca, saj so dotlej le sami pisali o sebi. Vendar če novinarji pišemo o kolesarjih, je seveda prav, da pišemo tudi o plezalcih. In, če je treba, da se poglobimo v njihovo dušo in ne gledamo samo zunanjo akcijo in blišč zmage, temveč tudi vse, morda tudi neprijetne stvari, ki so z bliščem in zmago povezane.

Najin pogovor se počasi zaključuje, zato bi te vprašal, kaj si v zvezi z revijo, ki jo vodiš, še želiš?

»Marsikaj! Da bi se povečala naklada, vendar pa nisem za to, da bi vsi člani planinskih društev v Sloveniji z naročnino dobivali priloženo revijo. Res bi se naklada vrtočljivo dvignila, vendar pa bi večji del teh revij sameval po kotih, ne da bi jo kdo sploh povohal. To pa mi ne gre. Ljubše mi je, da ima Vestnik naklado pet tisoč izvodov, da pa jih vsi pričakujejo, vsi člani družine preberejo, nato pa še shranijo in se nanj navežejo kot na neko družinsko revijo. To je nekakšno aktivno branje in se tako navezanost na revijo obrestuje. Želel bi si še, da bi bil Planinski vestnik stalno aktualen in zanimiv, da pa bi se še bolj razširil na zamejstvo, pa tudi med izseljenci in zdomci, saj je bil ob svoji ustanovitvi, in mora biti tudi danes, revija vseh Slovencev.

bila, in verjetno še bo, primarna in nosilna značilnost te revije?

»V vseh obdobjih je bila predvsem slovenska in se je primarno posvečala slovenskim goram.

Vidim, da sediš pred kupi rokopisov, ki so prav gotovo »planinski«. Kakšno pa je konkretno delo direktorja Planinskega vestnika?

»Na, pogledj! Tu imam na desetine in desetine rokopisov. To je bodoča številka revije. Skupno za eno številko objavimo kakih 120 tipkanih strani, kar pomeni, da si moram vsakič prebrati kakih petsto strani, saj ni mogoče objaviti čisto vsega, kar ti pride pod roke, poleg tega po moram vse tisto, kar bo objavljeno, vsaj nekajkrat prebrati, pač predno gre v tisk, in potem, ko že imam krtačne odtise. Poleg tega pa moram seveda iskati sodelavce, predvsem tiste, ki mi pišejo o aktualnih zadevah. Stalnih dolgoletnih sodelavcev, ki redno dopisujejo je nekaj, meni pa gre predvsem za aktualizacijo informacije. In njeno vsestranskost. Tako imamo v uredniškem odboru od ekologe (Bizjak), novinarja (Manfredova) tja do urednika založbe (Vogelnik) in še mnogih drugih, ki nam torej krijejo celotno paleto problematik, ki so povezane z informacijo ožje na planinskem in širše na naravnem področju.

Očitno je, da izhajáš iz novinarstva...

»Svojo novinarsko pot sem začel daljnega leta 1959 pri Ljubljanskem dnevniku, kjer sem ostal šestnajst let, nato pa sem šel v Delovo časopisno podjetje, na Teleks, kjer sem še danes. Seveda ne morem izdati svojega novinarskega "nagona", saj mi vedno gre za aktualno in svežo novico. Menim, da sem revijo aktualiziral do skrajnosti. Pogledj! Grošelj in Česen sta opravila svoja podviga v začetku oz. konec maja. Takoj je bila objavljena novička, v naslednji številki pa sta že sama opisala svoji neverjetni izkušnji. Hitrejši, pač zaradi tiska, res ni mogoče. Ne Alp in ne Mountain nista hitrejša. Poleg tega me zanima, da pišejo tisti, ki so bili točno soudeleženi pri stvari. Recimo Tomazin je pisal o Čo Oju, pa tudi Stanko Klinar v dvojni poletni številki opisuje Aljažev prihod na Dovje pred sto leti, ki se je dogodil 28. avgusta. Nismo torej v zamudi, obratno! Ko smo že pri Aljažu, slednji je bil tudi sodelavec revije, pa tudi Klement Jug, Janko Mlakar, Pavla Jesikova, Mira Marko Debelakova, Miha Potočnik, Ante Mahkota, Uroš Zupančič, pa

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500.- din, naročnina za za-
sebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.-
din, letno 320.000.- din, upokojeenci mesečno
25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno
120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plača-
na vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš.
23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul
(šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir
beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmr-
tnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele
Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem
oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-
688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri
podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

26. julija 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Nekdanjega namestnika ambasadorja ZDA na Dunaju še niso aretirali

Domnevni sovjetski vohun Felix Bloch je imel odlične zveze z avstrijskimi vrhovi

NEW YORK — Ameriška javnost te dni še vedno ugiba, kaj je diplomat Bloch izdal sovjetski KGB, hkrati pa se sprašuje, kako to, da oblasti Blocha še niso aretirale. Za zdaj ta diplomat živi v vili severno od New Yorka, hišo pa skrbno nadzira FBI.

Ce so sumi utemeljeni, da je 54-letni ameriški diplomat Felix Bloch, ki je bil do lani namestnik ameriškega ambasadorja na Dunaju, res izdajal zaupne podatke sovjetski obveščevalni službi (o tem, kako prodaja kovček znanemu agentu KGB obstaja video-posnetek), potem je to nedvomno ena največjih povojnih vohunskih afer v ZDA. Razlog, zakaj oblasti še niso zaprle Blocha, pa verjetno tiči v tem, da še vedno ni na voljo zadosti dokaznega gradiva, ki bi opravičevalo aretacijo. Kot je znano, Blocha še vedno zaslišujejo, vendar iz njega zelo počasi bežajo izjave o tem, kaj in koliko zaupnih informacij je izdal SZ.

Felix Bloch je bil rojen julija 1935 v Avstriji. Potem ko so prišli na oblast nacisti, se je s starši leta 1938 preselil v New York. Po diplomu na pennsylvanijski univerzi se je leta 1958 zaposlil kot obveščevalni analitik v amerškem zunanjem ministrstvu. Med svojo 30-letno kariero je služboval kot trgovinski ataše tudi v zahodnem Berlinu; ko pa so ZDA sredi 70-ih let vzpostavile diplomatske odnose z NDR, je Bloch delal tam več let kot ekonomski ataše. Kot sklepa FBI, so sovjetski obveščevalci stopili v stik z njim že pred kakimi desetimi leti, vendar pa je zanje postal pomemben zlasti potem ko je leta 1980 postal najprej ekonomski svetnik, tri leta kasneje pa namestnik ambasadorja ameriškega veleposlaništva na Dunaju. Najprej je nadomeščal ambasadorko Heleno von Damm. Ko pa se je ta leta 1985 poročila s Petrom Gürtlerjem, lastnikom slovitega hotela Sacher, je odstopila z ambasadorskega položaja in Bloch je praktično celo leto kot odpravnik poslov sam vodil ameriško ambasado. Človek št. 2 je postal spet šele proti koncu leta 1986, ko je na Dunaj prispel novi ameriški veleposlanik Ronald Lauder (človek,

neki izjavi dejal, da »Blochovo stanovanje v Washingtonu nikakor ni razkošno«. Pač pa je Mock menda tudi namignil, da je bil Bloch kot poklicni diplomat sila nezadovoljen, ker je moral služiti pod političnimi izbranci, sam pa ni bil nikoli imenovan za ambasadorja. (Je bilo morda to nezadovoljstvo razlog, da je začel vuhuniti za SZ?)

V Washingtonu se sedaj vznemirjeno sprašujejo, koliko je Bloch dejansko vedel in kaj je potemtakem lahko izdal Rusom. Dostop do vseh zaupnih podatkov, depeš, šifer in vsega drugega, kar je "top secret", je na dunajski ambasadi vsekakor imel. Toda Dunaj je znan po svojih "vohunskih kuhinjah" in postavlja se vprašanje, koliko je Bloch vedel o dejavnosti CIA na Dunaju in ali poznal tudi njene agente. Poznavalci pravijo, da je dunajska izpostava CIA močno spoštovala Blocha in da je ta vsekakor vedel, kdo so agentje.

Felix Bloch je po vrnitvi z Dunaja (menda je njegov odhod pospešil Lauder) vodil politično ekonomski oddelek v upravi za evropske in kanadske zadeve v State departmentu. Za zdaj je suspendiran. Kakšna pa bo njegova usoda v prihodnje, je seveda odvisno od tega, kaj bo povedal ali priznal zasliševalcem.

MITJA MERŠOL

Razvejan lov na mafijo od Gele do Doline Aoste

PALERMO, AOSTA — V sklopu različnih preiskav, ki imajo skupnega to, da se ukvarjajo z mafijo, je moralo včeraj v zapor več kot trideset oseb.

Od včeraj je gost italijanskih zaporov boter Vincenzo Sorce, ki je bil na prvem palermskem maksiprocusu obsojen na sedem let zapor, od katerih pa ni presedel niti dneva. Na begu je bil od leta 1984, v zapor pa ga je privedla navezanost na družino. V tem primeru ne gre za mafijso pripadnost, pač pa za poroko vnuka. Policija mu je bila že nekaj časa na sledi, da bi mu nadeli lisice pa so počakali, da se je jutraj odpravil v cerkev, kjer je bila poroka, nato so počakali še, da se je udeležil poročnega kosila, ko se je odpravil domov pa so ga pričakali pred stanovanjem v Ulici Turrisi Colonna, kjer je bival pod lažnim imenom. S 60-letnim botrom je moral v zapor tudi Salvatore

Zanca, ki je obtožen, da je pomagal ubežnemu mafijašu.

Policija, karabinjerji in finančni stražniki so bili na delu tudi v Dolini Aoste, kjer so aretirali dvajset oseb. Med temi izstopata dva člana družine Iocolano, ki je sicer iz Collesana pri Palermu, je imela bivališče v Cinisellu Balsamu pri Milanu, skrivala pa se je v Morgexu pri Aosti. Francesco Iocolano, sin gradbenika iz Gele, je pred nedavnim srečno preživel atentat, ker se je vozil izključno z zasebnim oklopnim avtomobilom. Prav ta avtomobil so našli v garaži v Morgexu, kjer se je družina Iocolano skrivala pred policijo in pred mafijskimi nasprotniki.

Poleg članov družine Iocolano sedijo sedaj v zaporu tudi Francescova družica Maria Letizia Chiantaretto ter istoimenski bratranec bossa Emeneuleja Argentija.

Stari bombnik B-52 eksplodiral na stezi

KELLY — V teksaški letalski bazi v Kellyju je včeraj zjutraj eksplodiral strateški bombnik B-52. Letalo je v primerjavi z drugimi bombniki izredno veliko, ima osem motorjev, na krovu pa ima pravi jedrski arzenal. Ko je prišlo do eksplozije je bil bombnik na pristajalni stezi, okoli njega pa so bili le tehniki, ki so vršili običajne preglede na letalu. Vzroki nesreče, ki je terjala eno žrtev, sedem oseb pa je bilo ranjenih, niso znani. Glasnik ameriškega letalstva, gospa Phoebe Brown ni bila radodarna z informacijami in je dejala, da je v teku preiskava. Za sedaj je znano le to, da je prišlo na krovu do eksplozije, ki je »razkosala« letalo.

Bombnik B-52 je veteran ameriškega letalstva, saj so ga prvič izdelali na začetku petdesetih leti, od takrat pa je postal, v dobrem in v slabem, simbol ameriškega letalstva. Bil je deležen celo neobičajnega filmskega poklona, ko mu je režiser Stanley Kubrick posvetil film *Dr. Strangelove*, v katerem pride do »prerekanja« med ameriškim predsednikom in sovjetskim kolegom zaradi nekega bombnika B-52, ki je s svojim atomskim tovorom poletel proti SZ, in ga ni bilo več mogoče poklicati nazaj.

Mimo filmskih poklonov pa je bombnik B-52 že zastarelo letalo, ki bi ga ZDA rade zamenjale z novejšim B-18. Ta izbira je sprožila že vrsto polemik, uvedba B-18 pa naj bi predstavljala le korak na poti še večje modernizacije ameriškega vojaškega letalstva, v katerem naj bi bilo v kratkem prostora le še za »nevidni« bombnik Stealth.

Na sliki (AP): razbitine B-52 na letališču v Kellyju

Minister Mock v škripcih zaradi afere Bloch

DUNAJ — Avstrijski zunanji minister Mock je izjavil, da je o tem, da je bil Bloch osumljen vohunstva, zvedel pred slabimi tremi tedni iz ameriških in avstrijskih virov. »Zelo dober prijatelj« mu je potemtakem zagodel »grobo zlorabo zaupanja«, zato je »globoko prizadet«, zlasti še ker je šlo za tragično človeško usodo - Bloch in njegovi svojci, po rodu Avstrijci, so morali zbežati pred nacisti iz domovine. Šef avstrijske diplomacije pa je moral tudi kar najostreje zavriniti »zlobna obrekovanja« predsednika Svetovnega židovskega kongresa Alana Steinberga, češ da so Avstrijci že prej vedeli, s čim se v resnici ukvarja Bloch in da so preko njega skušali doseči, da bi Američani avstrijskega predsednika Waldheima kasneje kot bi lahko, uvrstili na »watch-list« zaradi njegove dejavnosti v drugi svetovni vojni.

ki je bolj kot po diplomatski karieri znan po kozmetičnem imperiju Estee Lauder, in po tem, da se sedaj poteguje za župansko mesto New Yorka).

Kot vse kaže, se novi ambasador in njegov namestnik Bloch nista kaj preveč dobro razumela. Bloch, ki je sicer veljal za "stoodstotnega birokrata", je imel zelo dobre zveze v avstrijski vladi in je po Lauderjevem mnenju prepozno "stopal iz diplomatskih tirnic". A kakršenkoli je že bil Bloch, nihče v njegovi bližini niti v sanjah ne bi mogel misliti, da je vohun.

Ameriški tisk te dni še posebej poudarja Blochove zveze z avstrijskim zunanjim ministrom Aloisom Mockom. Bloch in Mock sta nekaj časa skupaj študirala na raziskovalnem centru univerze John Hopkins v Bologni in postala že tam tesna prijatelja. Prijateljstvo se je nadaljevalo tudi kasneje, ko je Mock postal predsednik avstrijske ljudske vlade in zunanji minister. Prijateljstvo se je očitno nadaljevalo tudi potem ko se je Bloch lani vrnil v ZDA, saj je Mock v

Nasedla nemška ladja

Južno od Sydneyja je zaradi slabega vremena nasedla nemška tovorna ladja, ki pa jo je pripadnikom avstralske obalne straže uspelo spet spraviti na morje (AP)

Leta dva tisoč bo v Italiji več kot 11 milijonov starcev

RIM — Starostniki vse bolj osvajajo svet. Življenjska doba se daljša, moški povprečno živijo 72 let, ženske pa kar 78, naraščajo pa je vedno manj. S tem problemom se ne spopada samo Italija, pač pa vse tehnološko razvite države. V Italiji je že 11 milijonov in 200 tisoč oseb starejših od 65 let. Na vsakih 100 prebivalcev, jih je 14 prekoraj 65 leto.

Statistični zavod ISPES je objavil bogato dokumentacijo o številu in življenjskih razmerah starostnikov. V geografski porazdelitvi lahko razberemo, da so severne dežele »starejše« od južnih. Na severu je skoraj 4 milijone dedkov in babic, v srednji Italiji so jih našli milijon 634 tisoč, na jugu z otoki vred pa jih je 2 milijona 402 tisoč. Največ starostnikov, ki so dopolnili 64 let, živi v Liguriji, sledi dežela Emilia Romagna, Furlanija-Juljska krajina pa je na tretjem mestu. Najmanj starostnikov je v Kampaniji in Apuliji. Z ozirom na daljšo življenjsko dobo pa ISPES ugotavlja, da bo leta 2 tisoč v državi skoraj 3 milijone in pol ljudi starejših od 75 let, celotno prebivalstvo pa bo šlo 57 milijonov.

Informacija postaja zaskrbljujoča, ko gre za podatke o zdravstvenem stanju starostnikov. 59 starcev na 100 boleha za različnimi boleznimi, ki so posledica starosti. Ženske so bolj zdrave od moških tudi zato, ker pogosteje obiščejo zdravnika. Moški imajo največ težav z dihalni in krvnim obtokom, na tisoč starostnikov pa jih kar 406 muči artroza, 495 pa jih boleha na pljučih. Stalno naraščajo tudi primeri delne pareze in drugih oblik nepokretnosti. Te težave botrujejo odvisnosti starostnikov od mlajših sorodnikov ali zdravstvenih ustanov. Največ »odvisnih« starostnikov je v Liguriji, takoj za njo je Furlanija-Juljska krajina. Bolehni starci se tudi v vedno večji meri poslužujejo zdravil: zdravniki jim najpogosteje predpišejo tablete proti bolečinam in pomirjevalna sredstva. Zanimivo je, da gredo ostareli k zdravniku šele, ko jih napade kaka bolezen, na redne preglede pa jih hodi samo 19 odstotkov.